Mayıs 1990 Özel Sayı 2500 TL.

TKP—ML
Merkezi Yayın Organı

İŞÇİ-KÖYLÜ KURTULUŞU

Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar, birleşin!

MGK - ZİRVE-KARARNAME:

ON YILDA BİR KURALI GENE İŞLETİLDİ

KÖRÜKLE DEVRİMİN ALEVLERİNİ!

VALİ DEĞİL, SANKİ BAŞLI BAŞINA DEVLET

Mardin ilçelerinde başlayıp tüm Botan kentlerine yayılan Kürt halkının kitlesel başkaldırı ve direniş eylemleri yalnız ateşle, kanla, balyozla değil, bir de Olağanüstünün üstünde faşist yetki düzenlemesi ve uygulanagelenin ötesinde devlet terörü için kapsamlı saldırı paketiyle karşılandı.

1987 de yine bir Kanun Hükmünde Kararnameyle kurulan Olağanüstü Hal Bölge Valiliği ve ona bağlı düzenlemeler Kürdistan'la sınırlı işleyişe sahip bir özel baskı ve terör mekanizması oluşturmuştu.

Son kararname bu mekanizmayı bölge özgülünde sertleştirmekle kalmadı; İçişleri Bakanı üzerinden ülke geneline etki icra edecek, Diyarbakır'dan İstanbul'a yetki kullanacak şekilde işlerlik sınırını da genişletti.

12 Eylül Askeri Faşist Cunta rejimini bir cümleyle tarif etmek için söylenen bir söz vardı: "Beş generalin iki dudağı arasından çıkan kanun olmakta". Bugün şu uyarlama yapılıyor son kararname üzerine: "Her şey Olağanüstü Hal Bölge Valisinin iki dudağı arasında".

Şüphesiz bu abartılı bir benzetme. Bölge özgülünde büyük bir gerçeklik taşımakla birlikte, ülke geneli için -insiyatifli kılındığı bazı konular haricinde- söylenebilecek bir şey değil. Nihayeti o bir mülki idare amiridir. Bölgedeki olağanüstü yönetimin başında ülke geneline de etki icra edecek süper yetkilerle donatılmış bir şahıs olarak çok özel bir konuma sahip bulunmasına karşılık devlet hiyeraşisindeki yeri bellidir. Ne merkezi yürütme ve yönetimin başı, hatta ne de hükümet üyesidir. İçişleri Bakanına bağlı memur statüsünde bir emir kuludur. İstenildiği an görevden alınabilir, başka yere tayin veya emekliye sevk edilebilir. Gene de şu açık ki, görevde olduğu sürece bu vali, bağlı bulunduğu İçişleri Bakanından da, Akbulut gibi bir gölge başbakandan da önemli işleve sahiptir. Ankara'da protokolde hiç yeri olmasa bile, ülke yönetimindeki fiili rolü ve hakim sınıflar için pratik değeri onlardan büyüktür. Bu onun şahsietinden değil, başında bulunduğu kurumun özelliğinden dolayı böyledir. Kozakçıoğlu veya bir başkası, o valiliği temsilen, son düzenlemelerle bir hükümet üyesi ya da işte Akbulut tipi bir hükümet başından daha etkili duruma gelmiştir.

Zor yoluyla T.C.sınırları içinde kanlı bir milli tahakküm altında tutulan Kuzey Kürdistan'ın, aynı şekilde ilhak edilmiş ve paylaşılmış diğer Kürdistan parçaları gibi sömürge dışı bağımlılık gerçeğine rağmen, onların hepsinden ve bildiğimiz kadarıyla dünyadaki benzerlerinden de farklı olarak eski koloniyalist güçlerin sömürge valiliklerini andıran bir "Bölge Valiliği"yle yönetilmesi, "Üniter Devlet" denilen merkezi yönetime bağlı böyle bir özel kurumun savaş hali içinde olağanüstü yetki ve insiyatifle ihdas edilmiş olması, son durumda sahip bulunduğu yetkilerin kimindeki kısmi hukuksal sınırlamaların da kaldırılması, ek olarak sağlanan pek çok alana ilişkin muazzam genişlikte yeni tasarruf hakkı ve artık yalnız fiilen değil kanunen de her türlü yargıdan muaf hareket serbestliğiyle Kürdistan kesiminde "Ali kıran baş kesen" cinsinden bir büyük otoriteye dönüştürülmesi ve aynı zamanda başka bölgelere de müdahale edebilecek duruma getirilmiş olması basite alınacak bir olay değil. Sıradan bir yetki düzenlemesi veya faşizmin olağan baskı önlemlerinden biri olarak görülmemelidir. Kurum olarak Kürdistan Bölge Valiliğinin devlet aygıtı ve ülke siyasal sistemi içindeki özel yeri, son kararname ile daha da büyüyen yönetsel işlevi ve bunun pratik önemi kavrandığında, Kozakçıoğlu'nun fiilen artan ağırlığı da nedenleriyle birlikte daha iyi anlaşılır.

ÜLKE GENELİNDE FİİLİ SIKIYÖNETİM KÜRDİSTAN'DA "SIMSIKI"...

Ancak sorun Bölge Valiliği'ne verilen genişletilmiş olağanüstü yetkiler ile bu kurumun kazandığı yeni insiyatif ve ağırlıktan ibaret de değil. Bundan daha önemli olarak ve bunu da sağlayan kuvvet olarak hakim sınıfların genel eğilimi doğrultusunda askeri kurmayların perde arkası müdahalelerini, ülke yönetimine tekrardan hissedilir biçimde ağırlık koymaları gerçeğini ve bunların oluru ile Özal'ın fiili başkanlık sistemini meşrulaştırma durumunu görmek gerekir. Yani devlet aygıtı yalnız Kürdistan kesiminde değil, ülke genelinde yeni bir olağanüstü düzenleme içine sokulmuş, siyasal sistem on yılda bir geleneğine uygun şekilde yeniden topyekün sıkılaştırılmaya başlanmıştır. Bir cümleyle özetleyip tanımlamak gerekirse son durumu; Mart-Nisan 1990'da ordu üst kademesinin gizli muhtırasıyla ülke çapında fiili bir sıkıyönetim ve sivil cunta dönemi başlatılmıştır.

Evet ilan edilmiş bir sıkıyönetim yok. Kürdistan'daki uygulamalar bile halen "Olağanüstü Hal" adı altında sürdürülüyor. Ama oradaki son düzenlemelerin "sıkıyönetimden de sıkı" bir dönem başlattığını burjuva bası yazmaktadır. Zaten 82 Anayasası "Olağanüstü hal"i sıkıyönetimden geri kalmayacak sıkılıkta uygulamalara açık bir model olarak siyasal sisteme dahil etmiş, Olağanüstü Hal ve Sıkıyönetimi ayrı ayrı düzenlemekle esasen sıkıyönetim uygulamasının askeri cunta gibi istisnai durumlar dışında perde önüne generalleri çıkartmadan ve adına sıkıyönetim demeden yürütülmesini amaçlamıştır. Çünkü Cumhuriyet tarihinin yaklaşık üçte ikisi sıkıyönetimler altında geçmiş ve halk artık bundan illallah etmiştir. Sıkıyönetimin eskisi gibi sık sık açık adıyla ve doğrudan askeri yetkililer eliyle uygulanması nispeten daha büyük tepkiler alıp orduyu daha çok yıpratacağı için uygun görülmemektedir. Bunun yerine sivil yönetici olan mülki idare amirleri eliyle, fakat askeri komutanların onlarla koordineli olarak yine geniş insiyatif kullanabilecekleri şekilde Olağanüstü Hal uygulamak daha akıllıca bir yol sayılmaktadır. O da sıkıyönetimdir, adı sıkıyötetim değildir. Nitekim son gelişmeler üzerine bazı politikacıların Kürdistan'da sıkıyönetim ilan etme önerilerine karşılık Hükümet ve Genelkurmay buna gerek olmadığını, şu aşamada ihtiyaç duyulmadığını belirtmiştir. Neden duyulsun ki, uygulanan olağanüstü halin sıkıyönetimden eksik kalır nesi var? Üstelik son kararname onu bölgede sıkıyönetimden sıkı bir düzene çevirirken uygulama sahasını da bölge dışına taşırmış, belli konularda ülke geneline yaymıştır. Basına sansür uygulama, ilerici yayınları fiilen engelleyip durdurma gibi

Olağanüstü Hal Böle Valiliği marifetiyle yapılanlara ek olarak, yine ülke genelinde İllerin kendi valilikleri, emniyet amirlikleri, jandarma komutanlıkları, savcılıkları, DGM'leri vs. eliyle düzene az çok dokunan tüm legal kuruluşlara sıkıyönetim dönemlerinde rastlanacak türden fiili baskılar, korsan saldırılar, yaygın dernek kapatma ve tutuklamalar, işçi ve gençlik hareketlerine karşı son yıllar görülmedik ölçüde yoğunlaştırılmış önlemler, her yanda artırılan sertlik ve çok büyük genel operasyon hazırlıkları faşist rejimin aldığı son vaziyeti bir ayna gibi yansıtmaktadır. Bu, ülke genelinde ilan edilmemiş bir sıkıyönetim uygulamasıdır. Başta İstanbul olmak üzere sınıf mücadelesinin yükseldiği büyük kentlerde de ilk fırsatta Olağanüstü Hal ilan edilerek düzen için zararlı görülen legal faaliyetler ile yasal platformdaki kitlesel hareketlerin tam yetkili kılınmış militarist devlet güçleri tarafından kanuni işlem çerçevesinde çok daha serbest baskı ve terörle önlemeye çalışılacağı görülmektedir.

ORTAK GAYE VE BAZI KAYGILAR

Amaç yalnız kitlesel bout kazanan Kürt ulusal kurtuluş hareketine ve onun başını çeken PKK'ya değil, devletle çatışma halindeki tüm radikal güçlere, yani aynı zamanda komünist ve devrimci harekete, 12 Mart ve 12 Eylül'de olduğu gibi büyük bir tırpan atmak, Kürt intifadasının yanısıra yükselen işçi-köylü ve gençlik hareketlerini de bastırarak toplumsal muhalefeti bir kez daha geriletmektir. Bu sefer iki 12'nin şansına sahip olmamakla beraber başarılmak istenen şey esas itibariyle gene budur. "Yangını söndürmek için ne lazım geliyorsa yapılması" konusunda tüm hakim sınıf klikleri yekvücut olmuştur. Adını koymadan ülke genelinde sıkıyönetim uygulama, halka karşı topyekün bir seferberlikle baskı ve terörü arttırma, Kürdistan'da çok daha pervasız hareket etme noktasında tamamen hemfikirdirler.

Muhalefet partilerinin tek kaygısı ve itirazı bunun Özal'ı "tek adam" durumuna getirip halk güçlerinden başka kendilerine de zarar verecek biçimde gerçekleştirilme olasılığına karşıdır. "Takrir-i Sukun" benzetmeleri -ki yersiz değil- bundan dolayıdır. Bilindiği gibi 1925'te Şeyh Said İsyanı'nı bastırak için Takrir-i Sukun (Asayiş ve sukuneti sağlama) Kanun'u çıkaran Kemalist Diktatörlük, iki yıl boyunca bu kanuna dayanarak sınırsız yetkilerle alabildiğine pervasız ve kanlı biçimde Kürt ayaklanmasını bastırdıktan, ele geçirilen liderlerini topluca astırdıktan sonra düzen içi muhalefete de yönelmiş, aynı kanunu kullanarak henüz kurulmuş durumdaki Terakkiperver Fırka'yı kapatmanın yanısıra onun Kurtuluş Savaşı kurmay heyeti içinden gelen K.Karabekir, A.Fuat Cebesoy gibi ünlü liderlerini de pek çok kadrosuyla beraber tutuklatmış ve Şeyh Sait davalarını gören İstiklal Mahkemelerinde yargılatmıştı. Eski silah arkadaşlarının politik muhalefetini böylelikle bir dönem sona erdiren, kendi dışındaki hakim sınıf klikleri de dahil olmak üzere tüm politik güçleri tek maddelik Takrir-i Sükun Kanunuyle sindirip susturan M.Kemal, "Büyük Şef" olarak "tek adam" konumunu daha da pekiştirmişti. işte bugün Takrir-i Sükun benzeri kararnameye Demirel'lerin, İnönü'lerin yönelttiği çeşitli eleştiriler içinde ciddiye alınabilir ne varsa, Atatürk taslağı bir "tek adam"lığa soyunan Özal'ın bu kararnamedeki bazı lastikli hükümleri kendi kliklerine karşı da kullanma eğilimi önünde duydukları endişeden ileri gelmektedir. Yürüttükleri eleştirilerin daha ağırlıklı bir bölümü ise halka karşı hükümetin alacağı her türlü yeni önleme, Çankaya Zirvesinde verdikleri tam desteğin vebalinden sıyrılma, demokratik kamuoyunun büyük tepkisini çeken son kararnamedeki sorumluluk ve suç ortaklıklarını örtbas etme amacına yönelik alabildiğine sahte ve göstermelik şeylerden ibarettir.

ZİNCİRİN İLK HALKASI; GİZLİ MUHTIRA ASKERLER SİVİLLERİN OMUZLARI BAŞINDA

Evet, Mart-Nisan 1990, ülke siyasi tarihine on yılda bir dizisinin devamı olarak geçecek özellikte merkezi adımların atıldığı, olağanüstü faşist önlemlerin alındığı önemli bir siyasal kesit olmuştur. Bunu 27 Mayıs, 12 Mart, 12 Eylül gibi tek bir tarihle simgelemek kolay değil ancak bir zinckirin halkaları olarak üç önemli tarihten sözetmek mümkün: Milli Güvenlik Kurulu'nun toplandığı 28 Mart, Çankaya Zirvesi'nin yapıldığı 2 Nisan, Kararname'nin çıkarıldığı 10 Nisan 1990. Birincisi askerlerin verdiği gizli muhtıranın tarihi sayılabilir şimdiden. Bu örtülü bir 12 Mart'tır. Açıkça orta yere çıkılarak değil, perde arkasından yapılmıştır. Bilindiği gibi Milli Güvenlik Kurulu (MGK); Cumhurbaşkanı Liderliğinde Başbakan, İçişleri-Dışişleri-Savunma Bakanları, Genelkurmay Başkanı, kuvvet komutanları ve başka bir kaç askeri kurmay ile MİT Müsteşarı gibi kilit noktadaki yetkililerden oluşuyor. Özal bu olağanüstü MGK toplantısından önce Genelkurmay Başkanı, Olağanüstü Bölge Valisi ve MİT Müsteşarlarıyla bir görüşme de yapmıştı. Ayrıca MGK toplantısından bir gün önce Genelkurmay Başkanının İzmir'de diğer komutanlarla toplantı yaptığı, bu arada ABD Büyükelçisi ile de görüştükleri basına sızan haberler arasındaydı. Burada son durum üzerine Amerikan stratejistlerinin de görüşü alınarak soptanan politika ve önlemlerin Genelkurmay tarafından MGK'ya taşındığına hükmetmek gayet mümkündür, ki burjuva basının antenleri bunu doğrulayan pek çok ayrıntı aktarmıştır. Bazı milletvekilleri de bilahare kararnamelerde kesinleşen önlemlerin MGK toplantısında generaller tarafından empoze edildiğini kesin bir dille iddia etmişlerdir. Çankaya Zirvesinin hemen ertesi günü Milliyet'te Yalçın Doğan ise şunları yazmıştır:

"Milli Güvenlik Kurulu'nu yeniden toplantıya çağırabilirim diyor Cumhurbaşkanı Turgut Özal dünkü Çankaya Zirvesinde liderlere.... Zirvenin en önemli boyutu böylece ortaya çıkıyor. Askerler Güneydoğu'da herhangi yoğun bir askeri harekat için siyasal parti liderlerinden destek ve mutabakat istiyor. Özal liderleri bunun için Çankaya'ya çağırıyor. Ve siyasal zinckir kendiliğinden oluşuyor: MGK-Çankaya -MGK... Bu nedenle hem İnönü hem Demirel üstüne basa basa "Devlet hangi önlemi alırsa alsın, arkasındayız, yeter ki bir an önce durdurun Güneydoğu'da akan kanı" diyor..... G. Doğu olayları ve bunun ötesinde orada alınacak önlemler öyle ciddi boyutlara uzanıyor ki, kimsenin Özal'ın Cumhurbaşkanlığını ya da protokolü düşünecek hali kalmıyor... Çankaya Zirvesinde iktidar devleti işletmek amacıyla sorumluluğu muhalefetle paylaşmaya çalışıyor. Muhalefet böyle bir sorumluluğu üstlenmiyor.

Ama alınacak önlemleri engellemeyeceği doğrultusunda güvence veriyor. Daha önce Başbakanla yapılan zirvede bu güvenceyi vermemiş miydi? Vermişti. O zaman Çankaya zirvesine Özal neden gerek duyuyor? İşte yeni bir zincir nedeniyle: MGK-Çankaya zirvesi-MGK... Son Milli Güvenlik Kurulu'nda askerlerin istediği siyasal desteği muhalefetten alarak askerlere götürüyor. G. Doğu'da alınacak askeri önlemler öyle ciddi boyutlarda ve öyle kapsamlı ki, askerler muhalefetten bile destek istiyor." (3 Nisan)

Son cümle yazarın Çankaya izleniminde baştan sona vurguladığı asker gölgesini bir kez daha belirlemenin ötesinde muhalefetten destek istemenin mantığını da ortaya koymakta. Gerçekten şimdiye dek yapılanların çok üstünde militarist uygulamalar düşünülmese ve bunların doğuracağı tartışmalardan kaygı duyulmasa bir ön mutabakat arayışının anlamı olmazdı. Olmayınca Çankaya Zirvesi'ne de, muhalefetin Özal boykotunu kırmaya da, bu temelde bir gizli muhtıraya da ihtiyaç duyulmazdı. Muhalefet liderlerinin şimdiye dek Kürdistan'da yapılan askeri harekata bir itirazları mı olmuştu? Toplu katliamlara, sürgünlere, işkencelere bir şey mi diyorlardı? Hayır ve de hayır. Silopi'de en bariz örneği görülen silahsız savunmasız köylülerin katline bile en ufak tepkileri olmamıştı. Demirel'in de İnönü'nün de yakındığı şey bu vahşet örnekleri değil, bunlara rağmen askeri başarı sağlanamaması gerçeğiydi. İkisi de durup dinlenmeden "Devlet gücvünü göstermeli" diyerek yapılanları desteklemekten öte az bulduklarını ortaya koymaktaydılar. Ne ki bu tavrın bir yönü de süregiden başarısızlığı işbaşındaki hükümetin yeteneksizliğine yormak ve onu yıpratmaktı. Aralarındaki post kavgası onları bir taraftan da soyut "demokrasi, insan hakları, hukuk" savunuculuğuna sevkediyor, halkın yüzüne bakabilmek için Kürdistan özgülünde göz çıkartan vahşet örneklerini artık biraz olsun eleştirme eğilimine sokuyordu. Bu durumda çok daha kapsamlı askeri önlem ve saldırıların -hele de ciddi bir başarı umudu vermezse- bunlar tarafından politika icabı eleştiriye tabi tutulması beklenmeyecek birşey değildi. İşte bu şiddetli dalaşma ortamındaki güvenilmez durum askeri kurmayları rahatsız ediyor ve atılacak yeni adımlara muhalefet partilerinin ket vurma olasılığını baştan kesin bir şekilde önlemek için harekete geçiriyordu. "Anarşiterör ve bölücülük" karşısında faşist düzen partilerinin "milli mutabakat"ından kimsenin zerre kadar kuşkusu olamazdı. Ancak gelinen noktada bu genel mutabakatın bilinmesi yeterli değildi. Daha somut güvenceler gerekliydi artık. Sorun yeni bir aşamaya ulaşmış Kürt ulusal hareketine ve -ve bu vesileyle bir süredir diş bilenen ülke genelindeki halk muhalefetine- karşı infial yaratacak düzeyde bir yeni saldırı dalgasını hakim sınıf kliklerinin çekişmesiz yürütmeleri, tam bir dayanışma içinde savunmaları, sorumluluğuna ortak olmaları, o anki icracıyı yalnız bırakmamaları ve karşılaşılan tepkileri beraberce göğüslemeleriydi. Ve önemli olan bunun böyle olacağının peşinen ortaya konması, bilhassa Kürde karşı iktidar-muhalfet birlik ve bütünlüğünün en etkili biçimde sergilenmesi, resmi politikada tavizsizlik ve büyüyen direnişi bastırmada daha çok sertlik üzerine "milli mutabakat"ın kitlelere net olarak hissettirilmesi, böylece şu kritik süreçte "savaşın önce psikolojik alanda kazanılması" ilkesinin de hayata geçirilmesiydi.

FİİLİ BAŞKANLIĞI MEŞRULAŞTIRAN ZİRVE ÖZAL'A KOLTUK ÇIKAN ORDU-TÜSİAD-ABD

Generallerin bu doğrultuda kamuoyundan gizli olarak ve nazikçe verdikleri muhtıra muhalefet liderlerinin Özal'ı C. Başkanı olarak tanımama tavırlarını kırmasıyla onun fiili başkanlık uygulamasını büyük ölçüde meşrulaştırma gibi önemli bir işlev de gördü. Açıkçası ordu üst boyutta yeni bir faşist saldırı dalgası için güçlü siyasal birlik ve desteğin yolunu muhalefet partilerinin erken seçim taleplerinde değil, Özal'ın 92 ye kadar tam kumandasındaki ANAP Hükemetiyle işi götürmesinde ve muhalefetin de bunu sineye çekmesinde gördü. İki büyük muhalefet partisinin yöneticileri bu noktada Özal'la çekişmekten büsbütün vazgeçme niyetinde olmamakla birlikte, 12 Eylül'deki gibi "siyasi ihtirasları nedeniyle milli birlikten kaçındılar, parti çıkarları için devlet bütünlüğü ve güvenliğini tehlikeye attılar" suçlamasına muhatap olmaktan çekinerek ve aynı zamanda son durumun bir güçlü birlik gösterisine gerçekten ihtiyaç doğurduğunu düşünerek, "Özal'ı tanımıyoruz, tanımayacağız, ilk fırsatta onursuzca aşağı indireceğiz" biçimindeki keskin tavırlarından çark etmeye karar verdiler. Görüldüğü gibi bu biraz zorunlu, biraz da gönüllü bir geri adım oldu. Sonuçta Özal'ı Çankaya'dan onursuzca aşağı indiremediler ama kendileri onursuzca tükürdüklerini yalayarak ortaya çıktılar. Muhalefet kesimi olarak kendileri dahil tüm hakim sınıf klikleri için önde gelen, her şeyin üzerinde olan faşist- üniter devlet güvenliği ve bütünlüğü, yani ortak sömürücü ve milli tahakkümcü sınıf çıkarları uğruna, gene o siyasal alanda temsil ettikleri uşak sınıflar ile emperyalist ağababalarının genel eğilimi doğrultusunda ordu üst kademesinin de bilhassa dayatmasıyla Özal ve hükümetine karşı koltuk kavgalarında ilerisi için şanslarını zayıflatan bir büyük feragate razı oldular. O çok hararetli eleştirdikleri fiili başkanlık durumunu Özal'ın "ister yutun, ister gargara yapın" emirvakisine uygun olarak gargara türünden de olsa açıkça oruç bozacak biçimde "hüp" ettiler. Her ne kadar bunu "Çankaya hakkındaki düşüncelerimizin ve genel tavrımızın değiştiği anlamına gelmez" gibi açıklamalarla telafi etmeye çalıştılarsa da pek etkisi olmadı. Zirvenin bu yönünü de en çarpıcı biçimde DYP'nin eski genel başkanı Cindoruk ifade etti:

"Bu durum, bakireliğini kaybettikten sonra ilişki yapmama hadisesidir... Bitmiştir bu olay artık... Çıkmayacağız demek tutarlı değildir.... Çankaya'dan indirme sorunu gündemden çıkmıştır... Özal şimdi, muhalefet başkanlarını ayağına getirmiş, güçlü bir lider havasına girdi... Bu durum Özal'ı ANAP içerisinde yine güçlü duruma getirdi. Fiili durum budur..." (9 Nisan)

Çok doğru ve buna eklenecek fazla birşey yok. Lakin böyle olacağını iki lider de bilmesine karşılık, ayakları Çankaya'ya çıkmaya, elleri de Özal'ın elini sıkmaya yukarda değindiğimiz nedenlerle mahkumdu. İşte Mart-Nisan olağanüstü kesitinde gerçekleşen 2 Nisan tarihli bu zirve de belli başlı düzen güçleri nezdinde Özal'ın fiili başkanlık konumuna meşruluk kazandırıp bu sistemin gidebileceği yere kadar daha cüretli sürdürülmesine imkan sağlamasıyla MGK toplantısından sonra zincirin ikinci önemli halkasını oluşturdu.

Anayasaya göre "tarafsız" olan C. Başkanlığını makamından hükümeti, ANAP'ı ve meclisteki grubunu yönetmesi yeni değildi Özal'ın. çankaya'ya çıktığı günden beri yaptığı bir şeydi. Bugün yeni olan şey, başlangıçta bu oldu bittiydi belirgin bir çekimserlikle karşılayan ordu üst kademesinin artık kamuoyunda hissedilecek biçimde onaylar duruma gelmesi, son gelişmeler üzerine Özal'a koltuk çıkmakta varar görmesi ve ilerde tekrar gözden geçirmek kaydıyla da olsa bugün böyle bir tercihle hareket etmesidir. Çünkü, şu sıra hayati ihtiyaç duyulan kanun ve kararları hızla çıkartıp etkin bir şekilde uygulanmasını sağlayacak hükümet lazım, ordu ve devlete. O da bugün Özal'ın -ne kadar zayıf tabanlı ve tartışmalı olursa olsun- "gemisini yürüten kaptan" misali fiilen istediği gibi kumanda ettiği ANAP Hükümeti ve onun meclisteki salt çoğunluğudur. Meclis aritmetiğinin bir süre daha böyle devam etmesi, süratli adımların gerek o kanaldan gerekse onu devre dışı bırakarak Bakanlar Kurulu tarafından atılmasına çok rahat imkan verdiği için elverişli olmaktadır. oysa erkene alınmış bir genel seçim atmosferi ve buradan büyük olasılıkla hiç bir partinin salt çoğunluk oluşturamayacağı bir meclis ile zorunlu bir koalisyon hükümetinin çıkacak olması şu kritik devre için hiç uygun değildir. Evren'in çok bilinen deyişiyle "Bu millet ne çekmişse koalisyon hükümetlerinden, kararsız iktidarlarından, bir türlü çoğunluk sağlayıp da kanun çıkaramayan meclislerden çekmiştir". Genelkurmay'ın bu bakışında Evren'den bu tarafa değişen bir şey olmadığı ve bunun aslında sırf ordu bakışı değil genel bir devlet yaklaşımı olduğu da açıktır. Bu yaklaşımla 82 Anayasısı ve ardından çıkarılan seçim kanunu koalisyon durumunu mümkün mertebe önleyecek biçimde düzenlenmiş, ardından ANAP Hükümeti bunu daha aşırıya götürmüş ve ikinci kez salt soğunluk sağlamayı başarmışsa, gelinen noktada kamuoyu yoklamaları halen yürürlükteki aynı seçim sistemine rağmen son zamanlar hiç bir partinin tek başına hükümet kurabilecek oy oranlarında görülmediğini ortaya koymuştur. Buna bir de Kürdistan'daki son gelişmelerin, hemen yapılacak bir genel seçimi orada çok düşük bir katılım oranıyla ayrılık arzusunu ortaya koyacak türden bir doğal referanduma çevrime olasılığı eklenince iş daha çok çatallaşmakta; özellikle ordunun şu dönem seçim sorununa çok daha temkinli bakmasına ve Özal'ın fiili başkanlık temelindeki oldu bittisini eskiye göre daha bir anlayışlı karşılamasına yol açmaktadır.

Daha önemlisi TÜSİAD gibi ülkede siyasete her dönem etkin müdahaleleri olan, devletin en gerçek sahipleri olarak yönlendirici rol oynayan ve ordu kurmaylarının da tutumunu çoğu kez açıkça belirleyen komprador büyük sermaye odakları Özal'a desteklerini ağırlıkla sürdürmekte; hepsinin gerisindeki asıl büyük güç olan emperyalist iktisadi-sivasi-askeri-diplomatik dış merkezler ise son on yılda çok büyük hizmet gördükleri bu has adamlarına ülkedeki eski-yeni uşaklar sürüsü arasında "eşi bulunmaz Hint kumaşı" cinsinden değer verip o koltukta uzun ömürler dilemekte, fiili durumunun yarattığı tartışmalara filan pek kulak asmamaktadırlar. Onun Çankaya'da 7 yıllık süresini, kukla hükümetinin de yarılanmış olduğu 5 yıllık normal seçim devresini dolduracağından kuşkulu olmalarına rağmen, gönülleri ve destekleri hala Özal'dadır. Elbet bütün bunlar günün koşulları içinde, mevcut güç dengeleri, göreve avantajlar ve dayanıklık hesapları çerçevesinde şekillenen tavırlardır. Ne Özal'ın gül hatırı için ne de körlemesine izlenmekte; aksine ters gelişmeler karşısında yedek tercihleri, farklı seçenekleri, hatta uzun vadeli olasılıklara dayalı akıl almaz senaryoları da önceden hazırlayan bir ihtiyatla, sınıf çıkarlarına uygun bilinçli politikalar halinde yürütülmektedir. Özal'a olan teveccüh, diğerlerine güvenilmediği anlamında değildir. Onun seçmen desteği ne kadar azalmış olsa da halihazırdaki meclis çoğunluğuyla etkin bir yürütme imkanına sahip olması, ayrıca daha tali bir etken olarak iç ve dış sermaye çevrelerinin onunla ve bürokrat kadrosuyla yıllardan beri özel çıkar bağlantıları içinde iş bitirmeye alışmış olmaları- ki bir yönetim değişikliğinde aynı düzeyi tutturmak çokları için en azından biraz zaman alır- genel olarak egemen çevrelerde süregiden Özal tercihini belirlemektedir. Şüphesiz o işgal ettiği koltukta çıkarlarına hizmet edemeyecek kadar yıpranır ve uygulamakta olduğu fiili başkanlık sistemi bir çıkmaza girerse yedek tercih ve seçeneklerini hemen devreye sokacaklardır.

Ancak görülüyor ki muhalefet partilerinin Özal karşısındaki kozları ve şansları bugün için fazla değil, normal seçim tarihine kadar onun hükümetini düşürme şansları da zayıftır. Bir erken genel seçim ANAP'ın meclis grubundan yeteri sayıda adam koparmalarına yada ayartmalarına bağlıdır. Bu olsa bile bir yıldan önce seçime gidilebilmesi klay değil. Zaten normal seçim süreci de yarılandı. Özal'ın işi 92 sonuna kadar kumandasındaki hükümet ve meclisle götürme şansı halen belirsiz olmakla birlikte lehindeki son gelişmelerle artmış durumda. Veya en azından eskiye göre biraz daha zaman kazanmış sayılır. Ve bu zaman içinde eskisinden şiddetli eleştirilerle karşılaşacak olsa bile fiilen hükümete başkanlığını daha aktif yürütme imkanına sahiptir.

FİİLİ DURUM AYNI ZAMANDA HUKUKİ ANAYASA İHLALİ ANAYASANIN İZNİ

Şöyle bir gözatılır ve üzerinde düşünülürse uygulanan fiili başkanlığın Anayasa'ya aykırılığı yolundaki tüm itirazlara karşın bunu yargı gücüyle durdurma imkanı yoktur. İki açıdan böyledir.

Birinci olarak tartışılan durumun anayasaya aykırılığı -uygunluğu yoruma bağlıdır. aynı anayasa bir yandan "tarafsız" dediği cumhurbaşkanına bir yandan geniş siyasi müdahale hakkı ve yürütme yetkileri vermiştir. Meclis açılışlarında dönem çalışmalarına siyasi doğrultu verme, MGK toplantılarını yönetme, Bakanlar Kurulunu başkanlığında toplayıp isterse kanun kuvvetinde kararlar aldırma ve Anayasa Mahkemesi'ne kadar bir çok önemli devlet kurumunun kadrosunu belirlemekten bunların çalışmalarını denetlemeye kadar yetki ve insiyatifle donatılmıştır. Fiili durum olarak eleştirilen Özal'ın başkanlık uygulamasını, yani sivil bir cunta gibi şeflik sistemini bu aşırı otoriter maddeleriyle özünde Anayasa öngörmüş, Özal'dan önce -onunki gibi sırıtmasa da- bu şefliği Evren uygulamış, ozaman şimdiki horozların gıkı bile çıkmamıştır. Evet halkın oyuyla seçilmeyen ve meclise karşı sorumsuz olan Cumhurbaşkanının hükümeti yönetmesi çok açık bir şefliktir, her tür denetimden azade bir tek adam diktatörlüğüdür, ama yalnız bir fiili durum değil, aynı zamanda ağırlıkla yasal dayanağa da sahip bir hukuki durumdur. Ya da şöyle diyelim; 12 Eylül'ün getirdiği hukuk sistemi bu fiili duruma izin ver-

miştir. Özal'ın onu Evren'den daha aşırı ölçülerde uygulayıp kağıt üzerinde bir süs olan "tarafsızlık" ilkesini çok aleni ihlal etmesi sorunun özünü değiştirmez. Çünkü herşeyden önce Anayasa'nın kendisi o baş köşelerden birine kondurulmuş vitrinlik ilkesine aykırı maddelerle doludur ve eğer C.Başkanı'nın konumu açısından Anayasa dendiğinde öncelikle o ilke akla geliyorsa, burjuva eleştirmenler itiraf etmeli ki Anayasayı çiğneyen öncelikle anayasa'nın kendisidir. Fiilen çiğneyenler de bu hakkı ve yetkiyi esas itibariyle ondan almıştır. Özal'ın kendinden emin bir ses tonuyla "Yetkilerimi sonuna kadar kullanmaktan kaçınmayacağım" diye kükreyebilmesi de bundandır.

İkinci olarak bu fiili durumda hukuki sınırları zorlayan ve aşan yönler her ne kadar bulunsa da bunlar özellikle "Anayasa Mahkemesine götürülemeyeceği" belirtilen konu ve olgular kapsamında olduğundan yargı yoluyla önlemek gene mümkün değil ya da çok çetrefilli ve zordur. "Hukukun üstünlüğü ve herşeyin anayasaya uygunluğu" ilkesini yine bu köşelerden birini oturtmuş olan bu anayasa beri yandan bazı konulara ilişkin karar ve uygulamalar için "bunların bana aykırılığı ileri sürülemez, iptali için benim en üst otorite saydığım mahkemeye başvurulamaz" demiştir. Yani belli alanlarda açıkça anayasaya aykırı karar ve icraat da bu hukuk sistemi içinde hükümetin anayasal hakkıdır.

Böyle olunca muhalefet liderlerinin "Anayasa İhlali var, en kısa zamanda bunu önleyecek ve hesap soracağız" yaygaraları kuru bir gürültüden öteye gitmemektedir. Ayrıca yaptıkları hukuk savunuculuğu son derece ikiyüzlüdür. Hukuksuzluğun hukuku olan anayasayı ve onun izin verdiği fiili başkanlığı fırsat bulsalar kendileri de uygulamaya hazırdır. Hiç de göründükleri gibi o anayasayı tadil etme niyetinde değildirler. Ve yarın onlar da gelse çok zorlamadıkça bir anayasa reformuna gitmezler. Özal'la koltuk kavgalarında erken bir başarı sağlayabilmeleri ise güç dengesine bağlıdır. Bunu kendileri lehine değiştirmeleri de hukuki girişimlerden ziyade fiili tavır olarak meclisten toplu istifaları yine anayasaya göre bir erken genel seçim değil, boş kontenjanlar için ara seçim göndeme getirip meclis aritmetiğini kendileri lehine değiştiremeyecek ve hükümeti düşüremeyecek olduğundan "sine-i millet" blöflerini daha önce Özal C. Başkanı yapılırken de hayata geçirmeye cesaret edememişlerdi. Şu durumda fiili durumu fiili tavırla değiştirmelerinin en etkili yolu muhalefeti sokağa taşırmaktan geçmesine karşılık, ülkedeki siyasi atmosfer buna hiç uygun değildir. Ülke genelinde fiili sıkıyönetim uygulamasına onay verdikleri bir sırada kendileri için bir engel bulunmasa da denetim sağlama zorluğu nedeniyle kitleleri sokağa davet etmekten yine ister istemez öncelikle kendileri geri duracak ve en şiddetli ihtiyaç duyduklarında bile sokak etkinliğini çok pasif bazı protesto biçimlerinin dışına taşırmaktan özenle kaçınacaklardır. Bu sınırlı hareket kabiliyeti içinde bütün gayretlerinin merkezi hedefi ise ANAP içindeki çatlakları derinleştirmek, onun meclisteki grubunu bölmek, oylamadaki salt çoğunluk durumunu sona erdirmek veya en azından sallantılı hale getirmek ve bu yolla ordu üst kademesi, büyük komprador sermaye kuruluşları, emperyalist dış güçler gibi belli başlı etki odaklarını da Özal başkanlığındaki yönetimin bir çıkmaza girdiğine inandırıp devlet işlerliğini en iyi kendilerinin yapacağına ikna ederek bunların hükümete erken genel seçim kararı aldırmalarını sağlamak olacaktır. Ancak son dönem partisinde kazandığı prestijle Özal bunu da zorlaştırmıştır. ANAP içinde artan saflaşmalarla, hükümet içinde büyüyen anlaşmazlık ve istifalarla, hatta son olarak meclisteki bütünlüğün de bozulabileceğini gösteren TBMM Başkanı Kaya Erdem'in üstü kapalı Özal eleştirisine rağmen muhalefetin işi kolay değil. Özal'ın grubunu kendi gurubunda kenetleme ve muhalefete karşı bütünlüğü koruma şansı gene fazladır.

YENİ BİR DEVRE AMA YEPYENİ DEĞİL 12 EYLÜL SİLSİLESİNİN DEVAMI

Özetlemek gerekirse, fiili başkan Özal Çankaya Zirvesinde kazandığı düzen içi meşrulukla bu konumunu daha bir güçlendirmiş, son bir ay içinde yalnız üçü MGK, ikisi Bakanlar Kurulu olmak üzere üst düzeydeki birçok devlet kurumunun olağanüstü toplantısına başkanlık ettiği gibi, parti liderlerinden sonra basınla da bir zirve yaparak otoritesini gerek resmi planda gerekse düzenin sivil güçleri üzerinde artırmış, 12 Eylül Anayasası'nın eskiye göre çok daha göstermelik duruma getirdiği meclisi ve Anayasa Mahkemesi'ni bazı konularda hepten devre dışı bırakıp Kürdistan'daki devlet güçlerinin kanunsuz hareketleri konusunda tüm mahkemeleri de yetkisiz kılarak yasama ve yargı denetiminin lafzını bile berhava etmiş, tüm devlet fonksiyonlarını kendi başkanlığında MGK'nu oluşturan asker-sivil devlet kurmayları ile Kürdistan Bölge Valisi başta olmak üzere kilit noktadaki idare amirlerinin elinde toplayarak ülke yönetimini 12 Eylül askeri faşist cuntasından sonra en yoğun şekilde merkezileştirmiş, halkın haber alma hakkına, basının kamuoyu oluşturmasına 12 Eylül'den de katı ambargo koymuş, uzun sözün kısası askerlerin koruyucu şemsiyesi altında Atatürk taslağı bir "tek adam" ya da işte Marcos'vari bir sivil diktatör olarak belirgin ayrım çizgilerine sahip yeni bir devre başlatmıştır.

Yukarda Özal'ın uyguladığı fiili başkanlığın yepyeni bir durum olmadığını, ondan önceki C. Başkanı Evren'in de askeri Cunta döneminden kanıksanmış bir tarz içinde ve "tarafsızlık" ilkesini böylesine rezil etmeyen parti dışı konumuyla fiili başkanlık yada sivil şeflik yaptığını belirttik. O halde son mdurumda yeni bir devreden bahsetmemiz çelişki sayılmaz mı? Hayır. Son durumda bu uygulamanın fiilen gevşemiş siyasal sistemin yeniden pekiştirilmesi yönünde komple bir adım, 12'lere yakın iz bırakacak olağanüstü bir girişim sözkonusudur. Şu kadar ki, bu, henüz kapanmamış 12 Eylül açık faşizmi sürecinde ve tam da onun can çekişmeye başladığı bir noktada gelmiştir. Dolayısıyla 12 Eylül silsilesinin devamı niteliğinde, bu süreci uzatmaya yönelik bir yeni durum ve dönemdir.

12 Eylül açık faşizmi belirli kesitler halinde devam ettirilen bir toplu süreçtir. **Birinci kesit**, darbeden 1983 genel seçimlerine kadar olan askeri cunta dönemi. **İkincisi**, o tarihten 28 Mart 1990'a kadar 12 Eylül Anayasası, yasaları ve kurumlarının giderek zayıflayan bir işlerlik içinde sivil ellerle sürdürüldüğü nispeten örtülü bir açık faşizm dönemi. **Üçüncüsü** de son durumda MGK-Zirve-Kararname zinciriyle o belli belirsiz örtünün iyice şeffaflaştırıldığı, hatta meclisi kapama dışında tümden kaldırıldığı yeni olağanüstü faşist saldırı dönemi.

Bunu başlatan 28 Mart tarihli MGK toplantısına bazı burjuva eleştirmenleri dahi "örtülü darbe" demekten kendilerini alamamışlardır. Elbet ortada bir hükümet darbesi yok. Ama askerlerin siyasete etkin müdahaleleri anlamında bir darbeden bahsetmek de yanlış değildir. Gene de kavramın gerçeği tam yansıtmasını gözeterek biz buna **Askeri Faşist Gizli Muhtıra** diyoruz. Ortaya çıkan tabloya ise **Sivil Faşist Cunta ve Fiili Sıkıyönetim** demeyi uygun buluyoruz. Bu o kadar gerçek bir durum ki, meclisinden sokaklarına, basınından üniversitelerine, kışlalarından işyerlerine, tüm devlet dairelerinden köy evlerine kadar ülkenin her köşesinde, devletin ve toplumun bütün zerrelerinde hissedilmektedir.

Halk gelişini belki hiç hissetmediği bu olağanüstü sıkı rejimi ilk somut görüngüleriyle algılamakta gecikmemiş, televizyonda tehditkar mesajlarla boy gösteren Özal-Akbulut-Kozakçıoğlu ve nezdinde on yıl önceki generaller cuntasının suretini görür gibi olmuş, Toruntay'ları, Yamak'ları, Yirmibeşoğlu ve Kenan'ları bu sivillerin hemen omuzları başında farketmiş, İnönü ve Demirel başta olmak üzere tüm faşist düzen temsilcilerini de bunların yanında yöresinde sırıtan yüzleriyle görme fırsatını bulmuş ve dönemin özelliğini bütün giz perdelerine rağmen sokaktaki, okuldaki, işyerindeki yeni atmosferin de yardımıyla az veya çok hisseder olmuştur. En iyi hissedense hiç kuşkusuz merkezi hedef olan Kürdistan halkıdır. Bir gazetecinin yazdığı gibi "Sanki Güneydoğu'da suya bir taş atılmış, dalgaları yavaş yavaş bütün ülkeye yayılıyor."

GEVŞEMİŞ VİDALARIN SIKILMASI İÇİN YENİDEN ASKERİ CUNTA GELECEK DEĞİLDİ

Olayın özü, gevşemiş olan 12 Eylül vidalarının yeniden sıkılmasıdır. Bunun ilk işaretini şubat ayında tüm hakim sınıf kliklerinin bir ağızdan yoğunlaştırmaya başladıkları "terör" tantanası vermiştir. Biraz geriden somut gelişimi ve temelleriyle ele alırsak;

12 Eylül'le damgalanan 80'li yılların ikinci çarpıcı ekonomik ve siyasi krizin 80 öncesinden de onulmaz biçimde yeniden derinleşmeye başlamasının yaşamda ilk yıllar şiddetle ezilmiş olan düzen karşıtı güçlerin yeniden toparlanmaya yöneldiği, 84 atılımından itibaren PKK önderliğindeki silahlı Kürt Ulusal hareketinin yıldan yıla büyük bir gelişim gösterdiği, Partimiz TKP/ML ve başka devrimci örgütlerin belirli bir etkinlik ortaya koyduğu işçi-gençlik ve köylü hareketlerinin yeniden canlandığı, sınıf mücadelesinin heralanda yaygınlaştığı, kitleler içinde radikal eğilimlerin arttığı, Kürdistan Halkının Silopi ve Nusaybin'den başlayarak Filistin intifadasına benzer bir genel direniş ve başkaldırı işaretini verdiği, kısaca tüm devrim dinamiklerinin hızlı bir tempo içinde yeniden hareketlenerek 80 sonrası ve 90 başlarında hakim sınıf güçlerine 12 Eylül arifesindeki gibi büyük korku ve endişeler yaşatmaya başladığı bir dönem oldu. Kürdistan'da gelişen silahlı hareket ve ülke genelinde kitlelerin devrimci mücadeleye yönelişi korkunun birincil nedeniydi. Silahlı mücadele ve diğer radikal eylemliklerin önlenemez yükselişi, gerilla savaşının yanısıra taşlı sopalı kitle gösterilerinin yaygınlaşması derinden ürkütüyordu faşizmi.

Ocak ayı sonunda partimiz TKP/ML'nin suç defteri kabarık MİT'çi emekli albay Rıfat Uğurlutan'ı, Devsol'un da 1 Mayıs cinayet suçlusu polis Kazım Çakmakçı'yı ölümle cezalandırması düzene kin duyan kitleler arasında yarattığını çoşku ve faşist katiller sürüsüne verdiği korkuyla hakim sınıfların endişesini daha bir büyüttü. Hemen bu olayların ardından Prof. Muammer Aksoy ve gazeteci Çetin Emeç'in karanlık cinayetlere kurban gitmeleri çok anlamlıydı. MİT-Kontrgerilla marifetiyle gerçekleştirilen ve 12 Eylül öncesindeki sayısız benzerleri gibi failleri bir türlü "ortaya çıkarılamayacak" olan bu eylemlerin gayesi kamuoyunda şaibeli bir durum yaratarak haklı ve saygın konumdaki devrimci eylemlere gölge düşürmek, kitlelerin kafasını bulandırmak ve aynı zamanda bir korku atmosferiyle onları her tür radikal mücadeleden caydırmaktı. Nitekim her iki olay da devrimci güçlere mal edilmeye çalışıldı, bin bir çeşit spekülasyon ve alçakça demogojiler yapıldı. Oluşturulan bu zemin üzerinde Meclis Başkanı Kaya Erdem ile Akbulut-İnönü-Demirel arasında ilk "Terör Zirvesi" yapıldı.

Evet bu bir sinyaldi. Partimiz bu durumu faşizmin daha sert önlemler devreye sokma hazırlığı olarak gördü ve böyle değerlendirdi. Bu sıra çeşitli siyasal çevreler yeni bir askeri darbe olur mu, olmaz mı tartışması da yapıyordu. 12 Eylül'de olduğu gibi generallerin bir hükümet darbesiyle gelip bütün yönetimi açıkça kendi ellerine alacaklarını düşünmek gerçekçi değildi. Bu olasılığa vurgu yapanlar korku atmosferine kendilerini kaptırmış tasfiyeci-revizyonist-reformist kesimlerdi özellikle. Böyle bir öngörü subjektif ve sağlıksızdı, çünkü hakim sınıfların sistemi sıkılaştırmaya ihtiyaçları olmakla birlikte, dönemin gerçekliği içinde bu ihtiyacın cevabı yeni bir askeri cunta yönetimi değildi. Varolan göstermelik meclisi tekrar kapatmak ve işbaşındaki sivil hükümeti kenara itmek için bir neden yoktu. 12 Eylül uzantısı bir rejimdi yürürlükte olan. Onun getirdiği hukuk sistemi ve açık faşist kurumlar zorlanarak da olsa devam ettiriliyordu. Bir askeri darbe ile ne yapılacak, bunlar kaldırılıp yerlerine daha ağır şeyler mi konacaktı? 12 Eylül bu toplumun sırtına en sıkı elbiseyi giydirmişti zaten. Gelinen noktada bunun dikişleri patlarken daha sıkısını yapıp giydirecek halleri yoktu. Sorun bu anayasa ve kurumların olabildiğince muhafaza edilmesi, bunların zayıflamış fiili işlerliklerinin güçlendirilmesi ve son kertede kullanılmalarıydı. Evet, gerçekçi bakılırsa 12 Eylül çatlaklarını sıvama temelinde olağanüstü bir gayrete ihtiyaçları vardı hakim sınıfların, ama bu iş için tüm görev ve sorumluğunu yine generallere vermeleri yersiz hatta sakıncalı olduğu gibi, onların da içten ve dıştan ciddi davetiyeler almadan kendi işgüzarlıklarıyla ortaya atılmaları pek akıl kari değildi. Sonuçta görüldüğü gibi öyle bir aptallık da yapmadılar. Bu koşullar içinde kendilerinden beklenecek doğal davranışı göstererek siyaseti perde arkasından ağırlık koymaya yöneldiler. Ve en sonu "fevkalade ciddi durum" tespiti yaptıran Kürdistan'daki kitlesel başkaldırı üzerine bu tür bir aktivite içine girdiler.

DEVLETİN REFORMA ZORLANDIĞI İKİ KONU, KARARNAMELERDE CİSİMLEŞEN TUTUMU

Kürt sorununda devletin katı resmi politikası ve "askeri çözüm" arayışı tek kelimeyle iflas etmişti. Çoktan beri bu konu resmi açıklamalar ve TRT yayınları hariç her yerde tartışılıyor, bir politika değişikliğinin kaçınılmaz olduğu, tavizsiz tutumun uzun vadede yarardan çok zarar getireceği yolundaki görüşler kulislerden taşıyor, basında günden güne daha çok işleniyordu. Ulusal harekete büyük bir kitlesel boyut kazandıran Kürt İntifadası'nın başlangıcı devlet politikasında bir dönüm noktası oluşturacak güç ve özellikte bir olay oldu. Birçok günlük gazete Kürtçe üzerindeki yasağın kaldırılmasından başlanarak bazı kültürel hakların tanınması yönünde adımlar atılacağını yazdı veya en azından ima etti. Su sızdırılmayan MGK toplantısının ardından Çankaya Zirvesi gündeme gelince bu yönlü beklentiler içine girildi. Liderlerin hem baskı önlemlerini artırma, hem de ufak tefek tavizler başlatma konusunda anlaşacakları, böyle ikili bir paket ortaya koyacakları sanıldı. Geleneksel politikayı biraz olsun esnetecek bir yeni politika üzerinde "milli mutabakat"a varılacağı tahminleri yapıldı. Ama hayır, bunlar hemen olamazdı. Kürt intifadası (Serhıldan) ne zaman olursa olsun devlet politikasının değişimine de damga vuracak nitelikte bir gelişme oldu. Ve devlet kurmayları içinde bu işin tavizsiz götürülebileceğini düşünenler de çoluk çocuk onbinlerin "Kahrolsun Atatürk, Yaşasın Kürdistan" sloganlarıyla sarsıldılar herhalde. Buna karşılık kurmay gözüyle tavizi daha önceden düşünenler bile hemen olmasını tehlikeli buldu. Böylesi bir patlama üzerine derhal verilecek herhangi bir taviz zayıflık belirtisi olur, kitlelerin söke söke hak alma bilincini yükseltir ve mücadeleyi daha cüretli sürdürmelerine yolaçardı. Hangi düzeyde olursa olsun verilecek tavizler böyle bir ortamda değil, ateşin düştüğü bir sırada "devletin kendi gönlünden kopan" birşey gibi verilmeliydi. Şimdi bunu kimseye yutturamaz, koparılıp alındığı çok açık olurdu. Bir de 70 senenin aşağılık ırkçı gururu vardı. "Hayır, şimdi olmaz" denildi, hem askerler, hem siviller. Önce ezilmeliydi hareket, taviz ondan sonra gelmeliydi. Gerçi bu ezmenin sonu yok. Arzu ettikleri gibi ezilemeyeceği çok açık. Eskisi gibi uzun süren suskunluk dönemlerini hayal bile edemezler artık. Çok daha boyutlu saldırıları çok daha güçlü başkaldırılara yol açacak. Ama "Olsun" deliler, "Şu anda taviz olmaz, onu sonra düşünürüz. Şimdi daha güçlü, daha komple saldırı zamanı"... Önce askeri kurmay çizdi bu taktiği MGK toplantısında, siviller mutabakat sağladı ardından, ilkeydi ayrıntıydı önemli değil, kararname bu zincire eklendi. Şimdilik son halka, ama ucu açık, eklenecekler var daha.

Resmi Kürt politikasında olduğu gibi, Anayasa ve siyasal sistem konusunda da reforma zorlanıyordu faşizm. Bu vesileyle onun da önü alınmak istendi. Demokratik hak ve özgürlükler üzerindeki katı yasakların kaldırılması veya azaltılması şöyle dursun, fiilen işlemez duruma gelenlerin işlerliğine kavuşturulması, bu arada yeni ihtiyaç duyulan olağanüstü yetkilerin düzenlenmesi amaçlandı. Her geçen gün bir yerinden delinerek değişime zorlanan 82 Anayasası'nın -tadilatı bir yana- çok ciddi gelişmeler karşısında istisnai olarak başvurulmak üzere konmuş en katı hüktümleri en aşırı yorumlarla uç noktalardan devreye sokuldu. 413 ve 421 sayılı kararnameler böyle ortaya çıktı. **Sivil Cunta ve Sıkıyönetim** dediğimiz fiili durumu ete kemiğe büründüren de bunlar oldu.

KARARNAME ERTESİ MIZIKÇILIĞA BAŞLAYAN FAŞİST MUTABAKATÇILARIN DERDİ

MGK'yla başlayıp Zirve'yle süren bu genel vaziyet alış ne zaman ki kararnamelerle cisimleşip azgın dişlerini gösterdi, suç ortakları olan muhalefet liderleri, halk nezdinde vebalden sıyrılma ve Özal karşısındaki mevzilerini savunma dürtüsüyle bir anda hukuk timsali kesildi. İki mutabakatçı bir ağızdan kararnamedeki sansür ve sürgüne karşı olduklarını, bunların zirvede konuşulmadığını anlatmaya başladı. Bunlar halkın da, Özal'ın da külahına anlatılacak türden şeylerdi. Orada neyi ne ölçüde konuştukları hiç önemli değildi. Alınacak her türlü önleme peşinen tam destek vermişlerdi. Her türden önlem deyince sorunla az çok ilgili herkesin aklına bu "iki S" de gelirdi: Bölge sakinlerinin başka yerlere sürülüp polis gözetiminde zorunlu ikamete tabi tutulmaları, yani bu kararnamede getirilen şekliyle sürgün cezası, fiilen bugüne kadar da uygulanan bir şeydi. Çokça örneği yaşanıyor ve basına da yansıyordu. O zaman hukuki dayanağı da olmadan yapılan bu despotluğu düzen partilerinden herhangi birinin en ufak bir müdahalesi mi olmuştu? Dahası tek tek kişileri sürmekten öte toplu köy boşaltma ve zorunlu göç ettirmeler, yani tehcir, sürgünün en büyüğü değil miydi? Bunu da şimdiye kadar dersim'den Botan'a tüm Kürdistan bölgelerinde onbinlerce yapmamışlar mıydı? Ve şimdi yine tek tek kişileri bölge dışına sürme yetkisinden daha önemli olarak uzun sınır boylarındaki binlerce köy ve mezranın boşaltılması için tam bir insiyatif verilmemiş miydi Bölge Valiliği'ne? Madem insanların sürülmesine karşılar neden bunlara da dokunmuyorlar?

İkinci olarak, karşı göründükleri sansür konusunda ne kadar samimidirler? DYP sözcüleri son gelişmeler üzerine "Bölgede derhal sıkıyönetim ilan edilsin" diye ortaya çıkmışlardı. Bilindiği gibi sürgün gibi sansür de sıkıyönetimin değişmez araçlarındandır. Ve sıkıyönetim komutanları bu tasarrufu istedikleri gibi kullanırlar. Orada kararnameye de ihtiyaç yoktur. Şimdi yapılan ise bir kararnameyle sıkıyönetimlere özgü yetkileri Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'ne vermek olmuştur. Yani DYP'nin istediği, adına sıkıyönetim denmeden yerine getirilmiştir. Öyleyse dert nedir? Yukarıda vurguladığımız iki şey: **Birinci olarak** halka karşı sorumluluğu açıkça paylaşmak istemiyorlar. **İkinci olarak** ipi Özal'ın eline biraz fazla kaçırmışlardır. Ülke genelinde çok katı ve alabildiğine keyfi uygulama durumu olan bir sansür yetkisiyle de bir parça Takrir-i Sükun deneyimini hatırlayıp irkilmişlerdir. Düzene dokunan her türlü yayının engellenmesi iyi de, düzen yanlısı basının da bu kadar zapt-u rapt altına alınması muhalefette olmaları nedeniyle kendileri açısından iyi değildir. Bu çok geniş ve katı uygulama "istikrarsızlık körüklenmesini önlüyorum" diyerek bir yandan kendi seslerini de kısmaya yönelebilir;

Özal'la aralarındaki it dalaşında basın üzerinden kendileri lehine kamuoyu oluşturma çabalarını felce uğratabilir; sonuçta halka gösterilen "şefkat"ten kendileri de bir parça nasiplerini alarak bu işten zararlı çıkabilirdiler. İşte bu kaygılar Özal'ın tabiriyle onları "mızıkçılık" yapmaya götürdü. Ama sanılmasın ki ciddi ciddi bu "iki S" dahil kararnameyle savaşacaklar. Hayır, yalnız fiilen kendilerine dokunma olasılığıyla mücadele edecek ve bu vesileyle "Anayasaya aykırı icraat, Kuyucu Murat" tantanalarını büyüterek o güçlendirilmiş yürütmeyi kendi ellerine geçirmek üzere Özal'ı ve hükümetini yıpratmaya çalışacaklardır. Hepsi bu.

HALKA BALYOZLU ŞEFKAT RAMBOLARA TAM GÜVENCE VE CESARET SONRADA "MUHALEFET"...

Zirvede liderler "silaha silah, halka şefkat" dediler. Bu "şefkat"in ne olduğunu kararnameden de önce gelen Batman'daki balyoz operasyonu gösterdi. İlçede esnafın kepenkleri parçalandı, kilitleri söküldü, camekanları kırıldı. Dükkanların içleri hayasızca tahrip edildi. "Kutsal mülkiyet Hakkı"nın olduğu bir ülkede bunlar yapıldı. Kepenklerin baskıyla kapatıldığını söyleyen yetkililer düpedüz terörle açtı. "Baskı altında direniş" yapan esnaflar bu kez de sokaklara dökülüp öfkeli protesto eylemleri yapıyordu. Bu eylemler de "Rambo"ların şiddetiyle karşılandı. Binlerce esnaf da halk değilse, kimdi halk? Kürdistan'da "halk" kalmamıştı aslında. Yalnız "düşman ve destekçileri" vardı. Ya da yalnız devlete karşı samimiyetini ispatlamış korucular, muhbirler ve bunların başındaki aşiret reisleri ile büyük toprak ağaları "halk" sayılabilirdi. "Düşmana destek" olanların da aynı muameleyi göreceğini en yetkili ağızlar 89 Ağustosundan beri açıkça söyler olmuşlardı. Ve yalnız "düşmana destek" olanlar değil, devlete destek olmayanlar da yıllardır görüyorlardı zaten. Hatta arada devletin destekçilerinden de yananlar oluyordu, kurunun yanında yaş misali. Son durumda daha çok vurgu yapılan "düşmanın dostları, destekçileri", topkeyün Kürdistan halkına karşı çok daha boyutlu terör ve katliam uygulanacağından başka bir şeyin ifadesi değildi. Evet Zirve'nin ortak sloganı "Gerillaya da ölüm, halka da.... Tüm Kürdistan'a silah ve balyoz... Hem de daha kudurganca" anlamına gelmekteydi.

Bu arada Demirel "Her türlü önleme tam testek" sözünden başka, silahlı devlet güçlerine kesin bir güvence verme yolunda "işini yap, endişe etme, neden böyle yaptın diye sormayız" açıklamasını yaptı. Geçmişte 33 Kürt köylüsünü kurşuna dizdirdiği kanıtlanarak hakkında soruşturma açtırılıp cezalandırılması sağlanan Muğlalı Paşa'nın askerler içinde yaratmış olduğu komplekse dikkat çekerek şöyle seslendi:

"Bizim günlerdir sarfettiğimiz gayretin amacı bu kompleks varsa bunu kırmaktır. Görev yapacak kişiye diyoruz ki, bu görevleri yaptığınız taktirde sizi sokağa bırakmayız diyoruz. Himayesiz mi kalırız acaba diye bir endişeniz varsa, o himaye vardır diyoruz. Bunun adına siyasi birlik derler. Siyasi birlik vardır diyoruz" (6 Nisan)

Duyan da sanır ki bu güvenlik güçleri "görevlerini yapmıyorlar"..... Görüldüğü gibi göreve devletin de, endişe gidermenin de anlamı burada çok açık. Yaptığımız yapacağımız toplu katliamların, işkencelerin, ve daha başka, daha büyük çapta kanunsuz işlerin binlerce şahidi ve yığınla belgesi de olsa hiçbir işlem yapılmayacak.... Demirel'in bu sözlü güvencesi kararnameyle kanun gücvünü de kazandı. Bölgedeki devlet görevlilerine "hertürlü kovuşturmadan muafiyet" imtiyazı tanındı. Fakat bu demagoji ustası BBC'nin sorularını yanıtlarken "tabii hukuka aykırı bir imtiyazdır bu.... ama bizim herşeyi önleyecek ekseriyetimiz yok ki Türkiye'de.... Biz razıyız dedik de öyle çıktı değil bunlar" diye üç gün önceki sözlü güvencesini bile inkara yeletenebildi. Keza İnönü'nün, Baykal'ın, Ecevit'in tutumları da bundan pek farklı değildi.

KÜRDE KARŞI ARALARINDAKİ "FARK"

İnönü de Demirel gibi sansür ve sürgüne göstermelik eleştiriler yaparken Zirve'de verdiği açık çekin vebalinden kurtulmayı amaçlıyordu. Ama o kadar kıytırık eleştirilerdi ki yaptığı, Demirel'inki kadar da etkisi olmadı. Hatta Özal'ın bazı teskin edici sözlerini "olumlu" karşılaması üzerine Demirel onu "Açık söylüyorum sayın İnönü, bunun vebali sizin üzerinize kalır. insan hakları deyince kül bırakmıyorsunüz, şimdi buna yatacaksınız, bu olmaz" biçiminde uyarma hakkını bile kendinde buldu. Beri yandan SHP'nin parti olarak bir süredir önerdiği tek esnek politika unsuru olan Kürtçe üzerindeki yasağın kaldırılması (oda yalnız fiilen işlevsiz olan konuşma alanında), son durumda İnönü tarafından yine ifade edildi ve kararnamede böyle bir unsurun da bulunmaması eleştirildi. Aman ne büyük politika farkı.... Aralarındaki bu kadarcık fark da ne kadar içten acaba. Onu da Baykal çok güzel ifade etti.

"Doğu ve Güneydoğu'daki terör girişimi giderek genişleyen halk kesimlerinin desteğine sahip olma durumuna dönüşüyor. Bu gelişmenin ortadan kaldırılması lazım. Terör hareketinin etkisizleştirilmesi, iyi niyetli bölge halkının bu terör hareketinin etkisi altına girmesine izin verilmemesi lazımdır.... Bugün var olan iktidardan soğuyan insanlar sadece iktidardan soğuma durumunda kalmalıdırlar, muhalefet partileri kanalıyla tüm toplumda bütünleşme şanslarını açık tutabilmelidirler..." (4 Nisan)

Onun için de ne lazım, işte bu iki farklı söz ve yasa teklifi... oysa Kürdistan'da geniş halk yığınları yalnız işbaşındaki hükümetin değil, bir bütün olarak devletten ve devletçi partilerden soğumuş durumdadır. Soğumak da ne kelime, çoğu yerde kin beslemekte, öfke bilemekte, ateş püskürmektedir. SHP'nin birçok il ve ilçedeki parti teşkilatları toptan istifa etmiş, doğru dürüst tabanı kalmamıştır. Bu diğerleri için de geçerli. Gene de onlar az farklı yaklaşımlarla devlet politikası etrafında kenetlensinler. Çok daha iyi yaparlar, halkın devletten kopuşu böylece daha hızlı devam eder.

Ecevit'e gelince, o da bir fark sayılacaksa eğer başından beri "sorunun ekonomik boyutu ihmal ediliyor" diye tutturmuştur. Peki siyasi boyutu ne oluyor? Onu geçin. "Ortada bir etnik sorun yoktur, her şey bölgedeki azgelişmişlikten kaynaklanıyor".... Dolayısıyla bölgenin ekonomisini geliştirecek hamlelere daha çok ağırlık verilmesi dışında farklı bir şey o da önermiyor. Üstelik Kürtçe'nin

konuşma alanında kanunla yasak sayılmaktan çıkarılmasını -SHP gibi- bir ihtiyaç sayarken, bunun eğitim dili olarak kullanılmasına karşı olduğunu çok daha açık vurguluyor.

Biraz dikkatli izlenirse görülür ki büyük muhalefet partisi liderleri Kürt sorununda devlet politikasını değiştirme fikrine Özal'dan daha kapalı veya fiilen bu yola girme bakımından ona göre daha ürkektirler. TÜSİAD'ta yemekli toplantısında basın mensuplarının yönelttiği bir soru üzerine Özal T.C.'nin Kürt meselesine ilerde İspanyol tipi bir çözüm de getirebileceğini, bunun mümkün olduğunu söylemiştir. İspanya'da Bask sorunu ve başka azınlıklarla çelişkiler özerk bölgelerin oluşturulması yoluyla hafifletilmiş. Gerçi federal bir sistem değil, ama bu yolun izlenmesi gene de "Üniter Devlet" modelinden ayrılmak oluyor. Elbet Özal da bu yola hemen girelim demiyor. Fakat İnönü ve Demirel'in "Üniter devlet yapısı kesinlikle değiştirilemez" şeklindeki beyanları düşünülürse Özal esnekliğe onlardan biraz olsun açık görünüyor. Demirel'in zirveden hemen sonra, kararnameden önce "Orada (Kürdistan'da) en ufak bir taviz verdiğinizde büyük badirelere neden olursunuz. Onu da yapmaya kimsenin gücü yetmeyecektir" uyarısı belki de Özal'ın genel mutabakat ve kontrol dışında bu yönlü bazı girişimler başlatabileceği kaygısından ileri gelmiştir.

HEPİSİ "İKİ S"DEN Mİ İBARET!

Yine kararnameye dönersek, bunlar tarafından göstermelik eleştiriye tabi tutulan sansür ve sürgün dışında daha bir yığın kavurucu baskı ve yetki düzenlemesi var ki, hiç sorun bile yapılmamaktadır. Tıpkı sıkıyönetim dönemlerinde komutanlara verildiği gibi Olağanüstü Bölge Valiliği'ne sendikal faaliyetleri durdurma, grevleri izne bağlama, süresiz yasaklama, iş yavaşlatmayı, boykotu, kepenk kapatmayı ve daha başka direnişleri kırma yolunda her türlü önlemi alabilme yetkisini vermiştir. Bu "her türlü önlem"e Batman'da yapılan türden balyoz harekatları ve daha ötesi de dahildir. Yetkilerin kullanılması ne şekilde olursa olsun Bölge Valisi'ne, İçişleri Bakanı'na karşı dava açılamayacaktır. Ayrıca en basit görevlilere de... Fakat Bölge Valisi kamu personelinden istediği kişiyi bölge dışına derhal tayin ettirebilecek, DGM savcılığı doğrudan bu valinin emri altında çalışacak. Gizli örgüt mensuplarına yardım ve yataklık edenlere öngörülen hapis cezaları iki kat artırılarak uygulanacak. İhbarcıların kimlikleri saklı tutulacak. İtirafçılara daha büyük kolaylıklar sağlanacak. Bölgedeki personele daha yüksek tazminat ödenecek. İçişleri Bakanlığı emrine 90 bin yeni kadro verilecek...

Bunlar sadece yazılı olanlar. Özal yeni önlemlerin bir kısmının kararnamelerde yer aldığını, bir bölümünün ise bu belgelere konmadığını, fakat yakında görüleceğini söylemiştir. Bunların ne tür şeyler olduğunun sorulması üzerine ise her hangi bir açıklama yapamayacağını belirtmiş. Bunlar, aşiret reislerine tanınacak daha geniş fiili insiyatiflerle koruculuk sisteminin büyütülmesi, toplu köy boşaltma ve göç ettirmelerin yoğunlaştırılması, bazı stratejik mıntıkalara büyük havâ harekatlarının yapılması, kararnamede il statüsü öngörülen Şırnak ve Batman'a kolordu-tümen gibi büyük askeri birliklerin yerleştirilmesi, genelde harekatların koordinasyonunu sağlayacak ve aynı zamanda fiili sıkıyönetimi daha etkili yürütecek "İl Asayiş Komutanlıkları"nın kurulması, Kayseri ve Bolu'daki hava indirme tugaylarının bölgeye taşınması, kırsal kesimde karakol yapımının hızlandırılması, varolan alanlarda personel sayısının artırılması, ilçe merkezlerinde güvenlik çemberinin güçlendirilmesi, sınır boylarında tampon bölgelerin oluşturulması, "sıcak takip" operasyonlarının anlaşmasız da olsa imkan bulundukça yinelenmesi, dışarıya daha ince suikast planlarıyla daha yoğun ajan gönderilmesi ve eğer riskleri göze alınabilir, başarı şansı da bulunursa Bekaa'ya bir hava harekatı yapılması gibi az çok dışa vurulmuş şeylerdir. İşbaşında bulunmayan düzen güçleri bunları da bütünüyle işbaşındakilerin takdirlerine bırakmış vaziyette şimdi hiçbirşey söylememekte, olacakları beklemekteler. Yapılacak işler içinde hem devleti çok teşhir eden hem de başarısız kalan şeyler gördükçe yine eleştirici tavırlar içine girecek kamuoyu nezdinde kendilerini sorumluluktan kurtarmaya çalışacaklardır.

BAŞTAN DEVREDİLMİŞ YETKİLER ÜZERİNE KURU GÜRÜLTÜ

Zirveden sonra yaptıkları açıklamalarda "Biz siyasi desteğimizi beyan ettik. Bundan sonrası hükümetin işidir. Alacağı tedbirleri görelim" diyen muhalefet liderleri, bilahare hükümetin kanun hükmünde kararnameler çıkartması üzerine olayı usul yönünden de eleştirmeye başlamışlardır. Evet meclisten yasa çıkartmak yerine Bakanlar Kurulu'ndan kararname çıkartmak, yasa yetkisini de yürütmenin kullanması olayıdır. Fakat bu iş için açık vizeyi de yine kendileri vermiştir. Sorumluluğunu kendilerinin de paylaşacağı şekilde yeni tedbirlerin meclisten yasa olarak çıkarılmasını istemek yerine bütün tasarruf hakkını Özal yönetimindeki Bakanlar Kuruluna bıraktıktan sonra meclisin devre dışı kalmasından yakınmayan ne hakları var? Kaldı ki bu yeni bir olay değil. Daha önce Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin kurulması da kararname yoluyla olmuştur. Birçok başka düzenleme de.... Kararnamelerin mecliste görüşülüp yasa halinde dönüştürülmedikçe Anayasa Mahkemesi'ne götürülemediği, hiç bir şekilde iptal ettirilemediği ve bu avantajın sürüp gitmesi için de meclis komisyonunda bekletilip genel kurula yıllar boyu getirilmediği bir gerçektir. Bu şekilde halen 150 kararnamenin komisyonda durduğu ve yasalaşmadan uygulanmaya devam edildiği biliniyor. O halde şu son kararnamelerin mecliste ele alınmamasını eleştirenler öncelikleri neden hiç sorun yapmamışlar? Bunun da cevabı yok. Görüldüğü gibi "Millet adına TBMM'nin egemenliği, yasama yetkisinin paylaşılamayacağı ve devredilemeyeceği" yolunda koparılan gürültü de baştan sona sahtedir, ikiyüzlüdür. Bu baylar son gelişmeler üzerine "ANAP İktidarının halkı figüran durumuna soktuğunu" söylemekteler. Oysa asıl figüranlar kendileridir. En sonu bu meclisin bir dekor olduğunu da itiraf etmişlerdir.

Çok şiddetli muhalif göründükleri sansür-sürgün uygulamasına ve bunları da içeren son kararnamelerin meclis komisyonunda bekletilmesine karşı laf dalaşı dışında hiçbir etkin çıkışları, en ufak bir yaptırımcı tavırları olma-

maktadır. Toplu bir istifanın hemen erken seçim kararı aldırtmasa bile, üç ay içinde yapılması zorunlu ara seçim yoluyla ANAP'ın çok daha gerilemiş oy oranınını ortaya koyarak erken genel seçim kapısını kendilerine fazla gecikmeden açabileceğini söyleyenlere de Kürdistan'daki nazik durum nedeniyle pek itibar etmemekte, açıkçası şu ortamda herhangi türden bir seçimi ANAP kadar kendileri de sakıncalı bulmakta, hemen üç ay içinde bunu dayatmaktansa daha elverişli koşullar oluşuncaya kadar beklemeyi, bu arada Kürdistan gezileri yaparak bölgede tansion ölçmeyi, azalan oy potansiyellerini yeniden artırmaya bakmayı ve Özal karşısında yaptırımcı olmayan kuru görültüye devam etmeyi yeğlemektedirler. DYP kadar SHP de bu tutum içindedir. SHP'den kopmuş Yeni Oluşum'cu milletvekilleri ise üç günlük oturma eylemleriyle zevahiri kurtardıklarını sanıyorlar.

SP, 2000'e DOĞRU VE PERİNÇEK'İN YASAL PLATFORMDA SİYASET BEZİRGANLIĞI; KAF DAĞINDA GEZİNMEK O KADAR UCUZ MU?

Meclis dışındaki yasal partilerden "Devrimcilik" iddiasındaki SP'nin tutumuna gelince; düzene bir ucundan yamanmış vaziyetteki bu parti de sahip olduğu tabelayı koruma telaşı içinde yasalara oldukça saygılı pasif etkinliklerle yeni koşullara uyum sağlamakta ve aynı zamanda SHP'nin solundaki tek yasal parti olma avantajının kendine kazandırdıklarını bir güzel şişirip "düzen karşısında alternatif" pozlarına ağırlık vererek başta Kürt halkı olmak üzere devlete kinduyan kitlelerin teveccühünü kazanmaya çalışmaktadır. Öyle ki, bu partinin "Teori" ve "Eylem" adlı yayın organları son gelişmelerle G.Doğu'da SP'nin en büyük parti durumuna geldiğini bile üfürebilmiştir. Zannedersiniz ki onbinlerle ayağa kalkıp faşist devlete lanetler yağdıran, faşist düzen partilerine yüz çeviren kitleler artık bunların tabanıdır. Onları ayağa kaldıran, harekete geçiren kendileridir sanki. Ee, Perinçek kendi misyonuna uygun olarak bu hareketlerin "PKK"ya destekten ziyade devlete tepki şeklinde algılanması gerektiğini" söylemiştir. Şüphesiz direniş yapan kitlelerin hepsi veya büyük çoğunluğu PKK sempatizanı değildir, ama onun Batman olayları üzerine BBC'ye verdiği demeçteki gibi orada etkinlik gösteren PKK'cıların "beş parmağı geçmeyecek kadar" az olmadıkları da açıktır. Bir yandan PKK'nın Kürt halkı üzerindeki prestijini sömürecek, bir yandan da onu "beş parmak kadar" gösterecek ki, kendi "on parmak" olabilsin. Faşist partilerin eriyen tabanlarını artık kendilerinde göstermek de bunun yolu olmalı. Aynı burjuva fırsatçılığını Perinçek'in çıkarttığı haftalık 2000'e Doğru'da çok daha akıl almaz biçimlerde görmek mümkün.

Bu deneyi Kararnamenin yürlüğe girmesiyle, kendi basımını yapan Hürriyet Ofset'in o haftadan itibaren aralarındaki sözleşmeyi tek taraflı iptali sonucunda fiilen yayını engellenen ilk dergi pozisyonuna girdi. Aylık siyasi dergilerin hemen o hafta yayınlanacak sayıları yoktu, ayrıca sözleşmeleri Hürriyet'le değildi, ama ilk sayılarında aynu durumla hepsinin de karşılaşacağı kesindi. Nitekim ay sonu hiç bir dergi matbaa bulamadı. Ama 2000'e Doğru sansürün özellikle kendilerine karşı gündeme getirildiği havalarına girdi. İlk muhatap olmasını "öncelikli hedef" şekline büründürdü. Bu kadarla da kalmadı, yeni bir matbaayla anlaşıp otosansür yoluyla çıkartmayı başardığı ilk sayısında Kararnamenin "özel olarak" kendileri için çıkarıldığı imajını vermeye yönelik aydın-sanatçı mesajlarını yayınlamanın yanında bir de kendi kendine şöyle şımarık laflar etti: 2000'ciler bir tuhaf şu son günlerde. Hatta kibirleniyorlar biraz. Eh, kocaman devlet sizi muhatap almış, hakkınızda zirveler yapılmış. Hangileri havalanmaz bu kadar iltifat karşısında. Devlet gibi hissediyor insan kendini..." (sayı 16). Oysa zirveler, kararnameler kendileri hakkında yapılmadığı gibi, sansürün de özel muhatabı filan değillerdir. Hatta öncelikle hedeflendikleri de hiçbir şekilde söylenemez. Faşizmin öncelikli hedefi komünist, devrimci ve Kürt uluslalcısı radikal güçlerdir. En başta susturulmak istediği legal yayın organları da devrimci dergilerdir.

2000'e doğru Kürt sorununu ve çeşitli siyasal konuları çarpıcı kapaklarla işleyen nispeten geniş tirajlı haftalık bir haber dergisi olarak ikili işleve sahiptir. Bir yönü kitleleri yasal platforma çekme, SP gibi bir reformist parti kanalından düzen içi muhalefete adapte etme ve esas itibariyle zararsız kılmadır. Bu, devlet için yararlı olan işlevidir. İkincisi Kürt ulusal sorununda resmi politika aleyhine kamuoyu oluşturma ve daha başka konularda devletin prestijini zedeleme yönüdür ki, bu da onun için zararlıdır. Son durumda devlet kendine zararı dokunan her yayını engelleme çabasına girmiştir. Günlük gerici gazetelerin bazı yayınları dahi sakıncalı ve zararlı sayılarak sansüre uğratılmıştır.

Bir de son durumda tutuklama kararı çıkarılan D.Perinçek'in devletten "özel muamele" gördüğü imajı yaratılmak isteniyor. Evet bir özel muameleden bahsedilebilir, fakat bunu son durumda değil de öncesinde aramak gerekir. İstediği zaman yurt dışına çıkış dahil iki-üç yıldır sol çevrelerde pek kimsenin sahip olmadığı bir serbestlik içinde hareket edebilmekteydi. Bir gün Paris'te, bir gün Şam'da, bir gün İstanbul, ankara veya Diyarbakır'da. Dahası geçtiğimiz aylar 7 ilin birçok ilçesinde salon toplantıları yapabildiği geniş "Doğu Turu"ndaydı... Ferhat Tunç, Grup Yorum konserlerinin kültürel faaliyet filan dinlenmeden valilik emriyle yasaklandığı ve polis kuvvetiyle dağıtıldığı bir ülkede, hem de bu ülkenin olaganüstü hal uygulanan Kürdistan kesiminde Perinçek rahat rahat siyasi konferans verebiliyordu. Bu kadar toleranstan sonra "biraz fazla gittin" denerek tutuklama istemi çok mu? Aylardır üst üstü bütün büroları basılan, bir çok yönetici ve muhabirleri işkenceli gözaltılardan sonra tutuklanan devrimci dergiler yanında 2000'e Doğru'nun uğradığı baskı ancak bunlar yok sayılarak "özel" sayılabilir ki, yaptıkları da odur.

Kaf dağına varan böbürlenmelerine rağmen, Kararname karşısındaki tavırları hiç de onurlu değildir. Ne yapıp edip dergiyi çıkartmayı direngenlik sayıyorlar. Önceki sayılarının aksine Kürdün "K" sinin bile geçmediği sıkı otosansürlü bir yeni sayı çıkartıp "İşte, boyun eğmedik" diyorlar. Oysa kararnamenin amacı şu veya bu derginin herhangi bir şekilde kesinlikle çıkmaması değil sakıncalı bulunan yayınları yapamamasıdır. Legal alanda direniş nasıl olursa olsun çıkmak değil, bu yayınları yaparak çıkmaya çalışmaktır. Bir ölçüde dolaylı da olsa, gerekli olan mesaj-

ları anlaşılır biçimde vermektir. Bunları vermeden çıkmak direniş de değil, marifet de.... Fiilen imkan bulunamıyorsa hiç çıkmamak daha doğru ve onurlu olan tavırdır.

UŞAK BASIN AYNEN TRT BÜLTENİ

Faşist gerici uşak basın için söylenecek söz yok zaten. Onlar bir yandan kendilerini de etkilediği için sızlandıkları bu kararnameye her zaman için layık ve müstehaktırlar. Bazılarında az çok aydın onurunu gösteren kalemler olsa da genel görünümleri tek kelimeyle aşağılıktır. Daha kararnameden önce MGK Genel Sekreteri, MİT Müsteşarı ve Bölge Valisi'ni de yanına alan Özal'ın kendileriyle yaptığı toplantı üzerine gün geçirmeden hizaya girmiş, sözlu uyarı ve talimatlar doğrultusunda kendi kendilerini sansür etmeye başlamışlardır. O zamandan beri gazete haberleri TRT bültenlerine dönmüştür. Resmi açıklamalar dışında Kürdistan'da olup bitenlere dair bir bilgi verilmemekte, daha önceleri telaffuz edilen Kürt sözcüğü artık kullanılmamakta, resmi politikayı eleştiren ve farklı politika öneren yazılara yer verilmemekte, ayrıca ülke genelindeki devrimci etkinlikler, gençlik eylemleri, radikal direniş hareketleri yazılmamakta, devrimci örgütlerin adının bile geçmemesine büyük özen gösterilmekte, işçi hareketleri çok sınırlı verilmekte, Hande-Güzel olayı gibi sansasyonel haberler ortaya atılarak haftalarca manşet yapılmakta ve kamuoyunun dikkati can alıcı sorunlardan kaçırılmaya çalışılmaktadır.

Birkaç örnek sıralayacak olursak; BBC Radyosu Nisan ayında verdiği haberlerden Tunceli İl Merkezinde kepenk kapatma eylemi, Derik'te kararnameyi protesto eylemi, bölge halkının gazeteleri protesto etmesi, 23 Nisan törenlerine çocuklarını göndermemesi, yer yer daha başka kitlesel direnişler, PKK'nın İdil Emniyet Amirliği ve Polis Lojmanlarına roketatar saldırısı, Pervos'da askeri bir konvoya pusu eylemi, Şanlı Urfa kalesine Kürdistan bayrağı asılması günlük basında hiç yer almamıştır. Daha BBC'nin de söylemedikleri düşünülürse ne kadar çok şey saklandığı iyi anlaşılır. Sanki üniversiteler de haftalardan beri "sus pus" hiçbir haber sızmıyor. Fabrikalar, sokaklar, meydanlar ha keza... İstanbul-Kadıköy'de Partimizin 18. Kuruluş Yıldönümü vesilesiyle gerçekleştirdiği korsan mitingleri de biri hariç yazmadı.

NEREDEN BAKILIRSA BAKILSIN 10 YIL, 20 YIL ÖNCEKİ ŞANSI YOK; YENİ FAŞİST SALDIRI DALGASI HALKIMIZA SÖKMEYECEK!

Şimdi bu haber ambargosuyla beraber kitlelerin her yerde daha sıkı militarist denetim altına alındığı, keyfi gözaltı ve tutuklamaların yoğunlaştırıldığı, legal kuruluşların faaliyetten men edildiği, her tür toplantı ve gösterinin daha sert dağıtıldığı, sokaklarda kimlik kontrolleri ve rasgele çevirmelerin yapıldığı bir dönem, fiili bir sıkıyönetim süreci başlatılmıştır. Tam bir sis perdesi çekilen Kürdistan'da her şey daha katmerlidir. Perde arkasında generallerin aktif rol oynadığı, Özal'ın bunlarla koordineli şekilde ülkeyi "tek adam" gibi yönettiği, Kürdistan'da Bölge Valisi'nin başlı başına devlet gibi hareket ettiği bir sivil faşist cunta dönemidir bu.... ama 90'ların kaçınılmaz devrimci gelişmelerini on yıl, yirmi yıl önceki gibi bastırıp geriletme şansına sahip değildir. Takrir-i Sukün'un, 12 Eylül'ün yarattığı mezar sessizlikleri bugün asla sağlanamaz. Doğrudan askerler de alsa yönetimi eline, ülke genelinde bir sıkıyönetim açıkça da ilan edilse eskisi gibi etkili olamaz artık. Çünkü halkın tahammül sınırları fazlasıyla zorlanmış, toplumsal savunma güdüsü uyarılmış, on yıldır yapılanlar ürkütücülüğünü yitirmeye başlamıştır. Yeniden boyun eğip daha çok ezilmeyi geniş bir kitle sindiremeyecektir içine. Halen çeperlerini kırıp içinden çıkmaya uğraştığı 12 Eylül süreci gerçekten çok hırpalanmış, çok ezilmiş, fakat çok şeyler de kazandırmıştır bu halka. Aydın havasında olanlar istediği kadar hakir görsün; her halk gibi bizim halkımız da sözünü söyleyecek potansiyele sahiptir ve son yıllar daha geniş bir dinamizmle bunu ortaya koymaktadır. Kitlesel direniş dinamikleri şimdi daha canlıdır. Kürdistan'da ulusal bilinç ve mücadele azmi geçmiş hiç bir dönemde görülmedik ölçüde yüksek, direniş mevzileri daha sağlam ve kararlıdır. Gerilla savaşının alevleri orada yığınları daha çok gayrete getirecektir. Kitlesel desteği büyümüş bir gerilla savaşını bastırmanın büyük zorluğu da meydandadır. Faşizm de idraki içindedir bunun. İstediği barbarlığı göstersin, ne silahları susturabilir, ne de uzun boylu kitleleri.... Kısa süreli kısmi başarılar elde edebilse de "yangını söndürmeye" gücü yetmeyecektir. Ülke genelindeki halk hareketleri ve kitlelein sosyal kurtuluş için savaşımı da komünist devrimci örgütlülükle birlikte gelişip güçlenmeye açıktır. Elden alınmak istenen mevzileri savunma, koruma ve geliştirme duygusu eski zamanlara kıyasla daha yüksektir. On yılda bir herşeyi yitirmenin acılarıyla oluşan brikim, bu şekilde gelişen demokrasi bilinci kolay teslimiyetlerden halkı alıkoyacak bir doğal güçtür. Muhakkak, tersi koşullar geniş kitlelerin pisikolojisini ve hareketini yine olumsuz etkileyebilecek, yalpalama ve dalgalanmalar olacaktır. Fakat artık on yıllar içinde pişmiş bir kesimin sağlam durmayı başaracağı açıktır. Devrimci hareket bu süreçte ne kadar az yara alır ve ne kadar hızlı gelişimini sürdürürse, daha geniş kitlelerin daha yaygın ve radikal direnişler yükseltmesi de o kadar mümkün olacaktır.

İşçi sınıfı, gençlik ve diğer kesimler son yıllar içinde katı yasakları fiilen delmeye yönelmiş ve bunların temel dayanağı 82 Anayasası'nı da bertaraf etmeye azmetmişken, o her yanından su sızan Anayasanın kararnamelerle sıvanarak yüzdürülmesi kolay değildir. Demokratik hak ve özgürlükler son yıllar bir ölçüde kullanılabilir olmuşsa, bunlar o herşeyi gaspeden Anayasa ve yasalara rağmen olmuştur. Şimdi iyi kötü kullanılmakta olan legal olanakların ek düzenlemeler yoluyla tekrar son kertesine kadar yok edilmeye çalışılması bu yüzden başarılı olamaz. Faaliyetleri engellenen yada kapısına kilit vurulan demokratik kitle örgütleri, legal basın ve yayın kuruluşları, bu alanlarda etkinlik gösteren devrimci güçlerin birlik ve dayanışma içindeki direnişleri ve yaratıcı çabalarıyla yeniden faal duruma gelmekte gecikmeyecek, kararnamelerin de işlerliğini süreç içinde tavsatarak dayanağı olan anayasayla birlikte yürürlükten kaldırılmasını gündeme getireceklerdir. Tabii

ki devrimci çizgide, siyasi iktidar perspektifiyle yürütülmesi gereken bu çabalar illegal örgütlenme ve faaliyetlerin her alanda daha güçlendirilmesi, daha sistemli ve daha etkin sürdürülmesi ile birlikte gerçekten başarılı olabilir. Herşeyini legal olana hasretmiş, tüm faaliyetini yasalar çerçevesinde hapsetmiş, bütün mücadelesini barışçıl yöntemlerle sınırlamış burjuva reformist parlamentarist güçler gibi, bu yol ve yöntemleri esas almış küçük burjuva devrimcileri, yani oportünist revizyonist gruplar da şok saldırılar karşısında yalpalamaya, zayıflık göstermeye ve gerilemeye açık durumdadırlar. Düzene entegre olmuş yada en azından onunla ciddi uzlaşma köprüleri kurmuş birinci tür gruplar doğal olarak yasal platformda varlıklarını sürdürebilmek için pek çok yaptırıma boyun eğmektedirler. Ancak varlık koşulları yasal platformla sınırlı olmayan diğerleri ülke gerçekliğinin şartlarına uygun olarak illegal örgütlenme, yasadışı propoganda-ajitasyon faaliyeti ve silahlı mücadeleyi temel alarak, en elverişsiz durumda bile kitlelere seslenmenin gereklerini yerine getirerek, faşizmin bütün çarelerini boşa çıkarıcı etkinlikler göstererek devrimci gelişmeyi sürekli kılmalı ve legal mevzilerin savunulmasını, korunmasını veya yeniden yaratılmasını da bu temel üzerinde devrimci perspektifi kaybetmeden gerçekleştirmeye çalışmalıdırlar.

Yeni olağanüstü dönemde hakim sınıfların şansını zayıflatan bir diğer faktör kendi aralarındaki şiddetli dalaşmadır. Halka karşı ne kadar mutabakat sağlasalar da çatlakları derindir. Görüldüğü gibi Zirvedeki siyasi birlikleri Kararname sonrasında karşılıklı suçlama ve çekişmelere dönüşmüştür yeniden. Öyle olmak zorundadır, aksi halde kendilerini kitlelere "farklı bir seçenek" gibi sunamazlar. Zirvedeki "güçlü birlik" havasını ara sıra tazelemeye önem verecek olsalar da çekişmeleri artarak sürecektir. Ve şu dönem 12 Eylül'de olduğu gibi bunların kızağa çekilmesi, ülkenin "devlet partisi" denilen tek bir merkezci klik tarafından çekişmesiz yönetilmesi mümkün değildir. Böyle bir girişim olsa bile ya başarısız kalır, yada ömrü çok kısa olur.

Özal yönetiminin bir çıkmaza girmesi ve işi bu şekilde daha fazla götüremeylecek olması halinde seçim yoluyla diğer partiler devreye girecek, doğrudan büyük olasılıkla bir koalisyon hüküameti çıkacaktır. Önümüzdeki yıllar hakim sınıf klikleri daha çok hırlaşacakları açık parlemento ve koalisyon hükümetleriyle karşılamaya neden gidebilirler. Onların İttihat Terakki'den beri süregelen 80 yıllık it dalaşları, zaman zaman bazılarını kötü darbeleyerek bir nevi kan davası da oluşturmuş varlık yokluk ve üstünlük kavgaları, en sonu 12 Eylül'de kendisini rezil eden parti kapatma olaylarına karşı edindikleri deneylerle ve en kaba biçimde de olsa parlemento maskesinin artık sürekli muhafaza edilmesi konusunda varmuş oldukları mutabakat bu zorunluluğu ortaya koymaktadırki bu da halk güçlerinin avantajınadır. Kesinlikle bu konuda kesin şeyler söylenemez. Gayet belirsiz bir durum var. Bu belirsizlik içinde önümüzdeki yıllar yeni bir askeri darbe olasılığına bütünüyle kapalı da değildir. Ancak bu olasılığın zayıf olması bir yana, girişilmesi halinde eski başarıları sağlayamayacağı da şimdiden açıktır.

ANAYASAL YELPAZENİN SOLUNDAKİ KEPAZELER BİR BİR ATILACAK KÖPRÜLERDEN İBARETTİR!

Bugün bir yandan demokratik kitle örgütlerine amansızca saldıran, eldeki tüm legal olanakları çekip almaya çalışan faşizm, öbür yandan TBKP'ye yıllardan beri dilenmekte olduğu yasallığı tanıma yolOuna girerek "komünist partilerin yasaklı olduğu ülke" imajını silmek istiyor. Bunun için aylardır tartışılan 141-142'nci maddeleri yalnız parlementarist grupların yararlanabileceği şekilde yeniden düzenlemeyi benimsemiş bulunuyor. Kemalist Diktatörlüğün Takrir-i Sükun'unu canlandıran 413-421'ye vereceği sözümona "demokratik" görütüyle perdelemek ve dengelemek istiyor. Bu maddeleri asıl muhataplarına karşı sımsıkı elde tutarken artık düzene bütünüyle entegre olmuş kesimler için devreden çıkarıyor. Kutlu-Sargın ve TBKP'ye ülkedeki son durumu biraz olsun kamufle etme rolünü veriyor. Onlar da kazanacakları tüm yasallık için "Allaha bin şükür" diyerek bu rolü üstlenmeye hazır bulunuyor ve kendilerine karşı yumuşamanın nedenlerini halka açıklamaya hiç niyetli görünmüyorlar. Kısa süre savaşa bu tövbekar "komünistler" de akıllı uslu "sosyalistler" gibi anayasal parti sanıyla şereflenip "Türk demokrasisinin vazgeçilmez unsurlarından biri" durumuna gelecek, böylece onun "önemli bir eksiğini" giderirken kendilerine de akılları sıra "kitleselleşerek büyüme" ve "ülkede önemli bir siyasal güç olma" yolunu açmış olacaklar... oysa bu rezil kepaze "demokrasi" figüranlığıyla böylesine ağır sorunları bulunan ve bu denli baskıyla, yasakla, terörle boğulmak istenen bir halka ne bir gelecek umudu verebilir, ne kendilerini eskisinden fazla kabul ettirebilir, ne de eklemlendikleri "parlamenter" sistemi ve "diyalog içinde uzlaşma yoluyla demokratikleşme süreci" ni benimsetebilirler.

Elbet bunu söylerken düzene karşı belli bir birikimi olan kitleleri dikkate alarak konuşuyoruz. Önemli olan da bu kesimdir. Yasallık verilen "sol" etiketli partilerden hakim sınıfların beklentisi bu kesim içindeki radikal eğilimleri törpülemeleri ve büyük devrimci gelişmeleri açık bir dönemde olabildiğince fazla insanı düzen içi muhalefet sınırlarına hapsetmeleridir. Şimdi Kürdistan'da durum çok daha ciddi onlar için. Bir taraftan reformist güçlerin siyasal etkinliklerini de sınırlamakta yarar görüyor, Kürt sorunu başta olmak üzere hassas konuların fazla tartışılmasından tedirgin olarak çok geniş bir sansür uyguluyorlar. Fakat öbür taraftan kitlelerin silahlı mücadele örgütlerine yönelişini önleme noktasında anayasal partiler yelpazesinin sağ ve orta cenahı çok yetersiz kalmaya başladığından "sol" cenahını da sınırlı bir serbestlik içinde tutmaya ve daha fazla çeşitle kitlelere satmaya ihtiyaç duyuyorlar. Aralarında SHP'den ihraç edilmiş ve ayrılmış Kürt asıllı milletvekillerinin de ağırlıkla yer aldığı Yeni Oluşum'cular tam böyle bir ortamda TBKP'nin yanı sıra ayrı bir parti olarak meydana çıkma hazırlığında. Bunlar şu veya bu şekilde yine ağırlıklı olarak hissettirmeye çalışacakları Kürt kimlikleriyle Kürdistan halkının önemli bir kesimini kısa vadede etkileyebilir, ülke genelinde de TBKP'den fazla oy toplayabilirler. Keza Kürt sorununa lafta çok "ileri" çözümler öne-

ren, ülke genelinde demokratikleşmeyi de güya devrim''de gören SP, ileri kitleler içinde belli bir kesimi kendine çekebilir. Ancak yıldan yıla kızışacak olan ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi devletle halk arasında köprü olma işlevini yüklenmiş bütün bu güçleri sıcak bölgelerde hızla işlevsiz kılacak, ''barışçıl yollardan adil çözüm ve demokratikleşme'' vaadlerine bir süre umutla bakan insanlar çok geçmeden SHP gibi bunları da yuhalayacak, devletle arasındaki bu yeni köprüleri de atmaya yöneleceklerdir. Silahlı mücadele örgütleri, ulusal ve sosyal devrim güçleri ne kadar kararlı yollarına devam eder ve devlet karşısında etkinliklerini arttırırlarsa, reformist kesim halkı oyalamada o kadar etkisiz kalır.

PATRON-AĞA DEVLETİNİ KÜL EDECEK YANGINI BÜYÜTMEK İÇİN NE LAZIMSA YAPMALIYIZ!

Şu durumda partimizin görev ve sorumlulukları her zamankinden büyük, bu görevleri başarıyla yürütmesinin nesnel koşulları da geçen yıllara göre daha ağırdır. Ama düşman bütün güçleriyle nasıl seferber oluyorsa, partimizin güçleri de her alanda kat kat yüksek bir enerji ve azimle seferber olarak önümüzdeki kısa dönemde onun şok saldırılarını da boşa çıkartarak hızlı bir gelişme temposu tutturabilir. Bu bütünüyle bizlerin, sizlerin, partimizin elindedir. Bugün ülke genelinde siyasal koşullar sıkılaşırken, partimizin ciddi bir toparlanma göstermesi ve 1 Mayısta radikal kitle gösterileri içinde en ciddi etkinliği ortaya koyan güç olması yakın gelecek için umut verici bir durumdur.

Yalnız İstanbul'da değil, birçok yerde gözle görülür bir kitleselleşme yoluna girmiştir hareketimiz. Varolan potansiyelin daha büyük bir dinamizmle harekete geçirilmesi halinde gelişmeler daha hızlı olacaktır. Merkezi görevin etkin icrası yolunda atılan merkezi adımlar başlatılmış olan kampanyada kitlesel katılım ve desteğin de güçlü olmasıyla çok sevindirici ürünler verecektir. Partimiz önüne kısa zaman dilimleri için belirli hedefler koymuştu. Bunlar sıradan bir gayretle ulaşılması kolay olmayan, fakat üstün bir gayretle tamamen mümkün ve gerçekçi olan hedeflerdir. Ayrıntılarına girmeden ve bütünlüklü olarak koymak gerekirse, bu hedefler merkezi görev olan Kürdistan bölgesindeki gerilla savaşının yoğun bir silahlanma ve yeni asker katılımıyla güçlendirilmesi, sürekli bir aleve dönüştürülüp

İki yerinden vurulan üniversiteli kız

Ellerinde taş ve sopalarla Dolapdere'den Harbiye'ye çıkan bir grubun içinde İstanbul Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu öğrencisi 22 yaşındaki Gülay [illegible] de vardı. [illegible] en önde yürüyordu. Göstericilerin önü polis tarafından kesilince çatışma çıktı, silah sesleri duyuldu. Bir an [illegible]

yıldan yıla yayılması, yoksul köylülük ve diğer emekçi yığınların çok yönlü bir örgütlenmeyle KSİ'ler için mücadeleye çekilmesi, ülke genelinde bu merkezi göreve hizmet eden silahlı eylem ve radikal kitle hareketlerinin yükseltilmesi, illegal basın yayın etrafında yaratıcı düşünce ürünü zengin yöntemlerle propaganda-ajitasyon faaliyetlerinin güçlendirilmesi ve parti sesinin sürekli daha geniş kitlelere götürülmesi, büyük kentlerde işçi sınıfı ve gençliğin illegal çekirdekler etrafında örgütlenmesi, parti, ordu ve gençlik örgütünün büyütülmesi, bununla beraber ülkede yeniden darmadağın edilmek istenen legal mevzilerin savunulması, genişletilmesi ve devrim mücadelesine aktif katılım gösterecek büyük demokratik kitle örgütlerinin adım adım inşasına önderlik edilmesidir.

DEVRİMİN KALBİ KÜRDİSTAN'DA ÇARPIYOR BU GERÇEKLİĞE UYGUN OLARAK İLERİ!

Tekrar vurgulayalım ki, Kürdistan kesimi ülkemizde devrimin kalp atışlarına sahne olan bölgedir. Ülkenin en köklü demokratik devrim sorunlarından ikisi, feodalizmin tasfiyesi ve Kürt ulusunun özgürleşmesi büyük ağırlıkla bu bölgede yaşamakta, bugün PKK'nın gerilla savaşıyla ulusal çelişki temelinde sarstığı, uyandırdığı, direnişe geçirdiği kitleler, aynı zamanda sınıfsal çelişkileri temelinde ve sosyal kurtuluşları için mücadeleye açık bulunmaktadırlar, ki ulusal kurtuluşun sağlıklı olması da sosyal kurtuluşla bütünlüklü olarak hedeflenmesine bağlıdır. Halkının her iki sorun temelinde öteden beri muazzam acılar çektiği Kürdistan bölgesi, yalnız ulusal kurtuluş savaşının alevlendiği son 5-6 yıl içinde veya geçmişteki büyük isyan yıllarında değil, potansiyel olarak bütün bir T.C.tarihi boyunca devrimci savaşların geliştirilmesine en açık bölge olmuştur. Bu nedenle devlet gözünü oradan hiç ayırmamış ve en sakin dönemlerinde bile diğer bölgelerden daha sıkı denetim, daha yoğun baskı altında tutmuştur. Ve gene bu yüzdendir ki, önderimiz İbrahim yoldaş 1970'lerin başında 15-16 Haziran gibi nispeten daha büyük ve dikkat çekici gelişmeler batının büyük kentlerinde gözlenirken, doğuda bir savaş hali yaşanmazken, üstelik Kürt ulusal sorunu henüz türk solunun genel gündemine bile girmemişken öncelikli mücadele alanı olarak Kürdistan kırlarını seçmiş, güçlerini burada yoğunlaştırarak gerilla savaşına yönelmiştir.

Bunu kimileri salt feodalizmin bölgedeki yoğunluğundan, halledilmemiş toprak sorunundan hareketle, ülke genelinde yarı-sömürge, yarı-feodal yapı ve halk savaşı tespitine bağlı olarak ''basitçe'' verilmiş bir öncelik, hatta ''ülke özgüllüğünü umursamayan, taklitçki, şabloncu'' bir mevzilenme diye 'kedinin erişemediği ciğer' misali eleştirselerde, 70'lerin başında herkesin Kemalizm kuyrukçuluğuna devam edip Kürt ulusal sorununu ya hiç görmezden gledeği yada güçlü sosyal-şöven çizgilerle ele aldığı bir sırada yerli yerine oturtan yegane önderin partimiz kurucusu İbrahim yoldaş olduğunu inkar edemez ve onun Kürdistan'a verdiği öncelikte bu köklü sorunun da, başka özgüllüklerin de önemli yer uttuğu gerçeğini ortadan kaldıramazlar.

Örneğin O, sağlam bir kitle temeli ararken yakın

geçmişin salt toprak mücadelelerine, sınıf hareketlerine bakmamış, Koçgiri'den Dersim'e bölgedeki Kürt isyanlarını büyük ciddiyetle dikkate almıştır. Yine O, bölgedeki ulusal mücadele potansiyelini gözeterek Kürt ulusunun henüz ülke genelinde demokratik halk devrimi muzaffer olmadan ayrılık yönünde güçlü bir hareket gelişebileceğini hesaba katmış, bu olasılık üzerinden genel bir perspektif olarak hangi durumda ayrılığı destek olunup hangi durumda olunamıyacağı tartışmasını yapmıştır.

Bugün ayrılık yönündeki Kürt ulusal hareketi gerilla savaşı yoluyla ciddi bir güç durumuna gelmiş olmakla birlikte henüz kurtarılmış alanlar yaratıp kendi iktidarını tesis etmekten uzaktır. Müstakil bir Kürt devletinin kurulabilmesi daha uzun yıllar savaş verilmesine bağlı olup, mevcut hareketin geleceğini bugünden kestirmek kolay değil. Bağımsızlık yolunda ısrarlı olunabileceği gibi, otonomi türünden orta yol çözümler için koşullar oluştuğunda diyaloğ sürecine girilmesi de mümkündür, beklenilir.

Bu olasılıkları bir yana bırakarak günümüz gerçeğine bakarsak, PKK önderliğindeki gerilla savaşı ve giderek kitlesel boyut kazanan Kürt ulusal hareketi hakim sınıflarının siyasi krizini derinleştirmekte, devleti tırpanlayıp yıpratmakta, farklı alanlardaki kitle hareketlerine ilham olmakta, bölgede düzen güçlerinden kopuşu hızlandırmakta, feodal zorbalarla resmi otoriteleri daha açık işbirliğine sevkedip, düzeni teşhir etmekte, Batılı emperyalist güçlerin Ortadoğu'daki çıkarlarını zedelemekte, kısmen devam sürecinde olumlu etkilerde bulunup somut olarak ilerici bir rol oynamaktadır. Bu gerçeklik onunla dayanışmayı ve mümkün olduğu ölçüde eylem birliklerini gerektirirken, proleter bakış açısından Kürt-Türk ve diğer halkların ülke genelinde DHD için birleşik örgütlenme ve ortak mücadeleye sevkedilmesi doğru hattını değiştirmemektedir.

En gerçek ulusal ve sosyal kurtuluş yolu olan bu devrimin öncelikle alevlenmesi bölge de Kürdistan'dır. İşte o suya atılan taştan halka halka genişleyen dalgası, faşizmin terörü bakımından olduğu kadar, devrimci savaş açısından da geçerlidir. Bugün faşizmin taşı oraya atması özellikle ulusal hareket nedeniyle olsa da, genel hedefleriyle çakışan ve geniş zaman için de isabetli olan bir atıştır. Çünkü Kürt ulusal hareketi kadar Komünist hareket ve DHD mücadelesinin toprağı da burada kuvvetlidir öncelikle...

Ulusal çelişki temelinde Kürt halkını mücadeleye çeken gerilla savaşı, kızıl güzergahta sosyal çelişkiler temelinde de gayrete getirecek, yaygın silahlı katılımını sağlayacak ve büyük kitlesel başkaldırılara sevkedecektir. Halen partimizin en yoğun kitle desteğine sahip olduğu yer Dersim'dir. Ama yoğunlaşarak açılma politikasını hayata geçirdikçe başta güney kesimi olmak üzere bölge genelinde kitleleri yakıcı sorunları temelinde (yani milli baskı ve zulmün yanısıra, feodal yarı-feodal sömürüden, toprak sorunundan, işsizlikten, her tür yoksunluk ve acılardan hareketle) örgütlü mücadeleye çekmesi, Kızıl Siyasi iktidarlar için halk savaşına seferber etmesi gayet mümkündür. Mümkün olanın gerçek olması ise doğruluğuna inanılan yolda azme, sebate, cürete, bilinçli ve yaratıcı gayrete bağlıdır.

Kürdistan'da yaşanan son gelişmeler, ulusal hareketin kazandığı kitlesel boyut ve MGK-Zirve-Kararname zinciriyle buna karşı geliştirilen yeni olağanüstü saldırı dalgası Kürt ulusal sorununu genelinde çok daha etkin tavırlar geliştirmeyi, Kürdistan halkının direnişiyle her yerde güçlü dayanışma hareketleri yükseltmeyi, devleti kıyasıya teşhir etmeyi ve bölgede açılımın daha hızlı olabilmesi için çabaları yoğunlaştırmayı gerektirmektedir. Geçtimğimiz ay Botan ilçelerindeki direniş hareketlerini tankla, tüfekle, balyozla karşılık veren devlet güçleri çok kısa süre içinde 50-60 PKK gerillasını da katletmiş, tek bir operasyonla 20'den fazla kişiyi topluca imha ederek 5-6 yıllık savaştaki en büyük kayıpları vermeye başlamıştır. Bu büyük sayıdaki ölüler içinde silahsız savunmasız köylülerin bulunması da mümkündür. Bundan sonra çok daha geniş hedeflere imha saldırıları düzenleyecekleri de açıktır. Bütün bunlara ve dış operasyon olasılıklarına karşı kamuoyu oluşturmak, kitlesel tepkiler geliştirmek büyük önem taşıyor. Aynı şekilde kararnameyle gelen başka şeylere de.... Ama bizlerin tepkisi kararnameyle, Bölge Valiliğiyle şunla bunla sınırlı olamaz. Bir bütün olarak bu devletin varlığına, düzenin bütün temellerine karşı olmak zorundadır.

Önümüzdeki kısa dönem çok çetin bir mücadele süreci olacak. Faşizm tüm devrimci güçlere büyük darbeler indirmek için olanca pervasızlığıyla saldıracak. Ama yeni bir yenilgi ve gerileme süreci olmayacaktır bizler için. Çünkü onun şok saldırılarına da hazırız ve savuşturmasını bileceğiz. Sorunumuz yalnız iyi bir savunma, varolanı koruma değil, durmaksızın gelişme ve ilerleme olmalıdır. Bunun için hem illegal mevzileri daha geliştirme, legal mevzileri yaşatma, hem de her alanda yeni mevziler kazanma bilinciyle ileri!...

FAŞİST TÜRK DEVLETİ
KÜRDİSTANDAN ELİNİ ÇEK

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ
MARKSİST-LENİNİST

"bir silah bir gerilla, bin silah bin gerilla" kampanyasına katıl

TİKKO'NUN SAVAŞINI DESTEKLE!